

Βρυξέλλες, 14.11.2012
COM(2012) 673 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

Προσχέδιο για τη διαφύλαξη των υδατικών πόρων της Ευρώπης

{SWD(2012) 381 final}
{SWD(2012) 382 final}

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

Προσχέδιο για τη διαφύλαξη των υδατικών πόρων της Ευρώπης

1. ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΣΧΕΔΙΟΥ: Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΥΔΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΕ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΕΠΑΡΚΩΣ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ!

Το νερό είναι απαραίτητο συστατικό για την ανθρώπινη ζωή, τη φύση και την οικονομία. Ανανεώνεται σε μόνιμη βάση αλλά είναι επίσης και πεπερασμένο και δεν μπορεί να δημιουργηθεί εκ του μηδενός ούτε να αντικατασταθεί από άλλους πόρους. Το γλυκό νερό αποτελεί μόνο το 2% περίπου των υδάτων του πλανήτη και οι αντικρουόμενες ανάγκες εκτιμάται ότι ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα παγκόσμια λειψυδρία σε ποσοστό 40% μέχρι το 2030¹.

Η πολιτική της ΕΕ στον τομέα των υδάτων συνέβαλε με επιτυχία στην προστασία των υδατικών πόρων μας. Στόχος του παρόντος **προσχεδίου για τη διαφύλαξη των υδατικών πόρων της Ευρώπης** είναι να αντιμετωπιστούν τα εμπόδια που επιβραδύνουν τα μέτρα διασφάλισης των υδατικών πόρων της Ευρώπης και στηρίζεται σε εκτεταμένη αξιολόγηση της υφιστάμενης πολιτικής. Το προσχέδιο στηρίζεται σε πληθώρα πληροφοριών και αναλύσεων που περιλαμβάνουν την έκθεση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος (ΕΟΠ) για την κατάσταση των υδάτων², την αξιολόγηση των σχεδίων διαχείρισης λεκανών απορροής ποταμών των κρατών μελών και την επανεξέταση της πολιτικής για τη λειψυδρία και την ξηρασία, που διενεργήθηκαν από την Επιτροπή³, καθώς και τον έλεγχο καταλληλότητας της πολιτικής για τα γλυκά ύδατα της ΕΕ⁴. Επιπλέον, συνοδεύεται από εκτίμηση επιπτώσεων⁵. Το προσχέδιο στηρίζεται σε εκτεταμένες δημόσιες διαβουλεύσεις, τόσο στο πλαίσιο της κατάρτισής του όσο και στο πλαίσιο του ελέγχου καταλληλότητας, στις οποίες συμμετείχαν το κοινό, οι ενδιαφερόμενοι, τα κράτη μέλη, καθώς και άλλα ενωσιακά θεσμικά όργανα και φορείς⁶. Στο προσχέδιο αναγνωρίζεται ο ιδιαίτερα ετερογενής

¹ Charting our water future (χαρτογράφηση του υδάτινου μέλλοντός μας), έκθεση της Ομάδας Υδατικών Πόρων 2030,
http://www.mckinsey.com/client_service/sustainability/latest_thinking/charting_our_water_future

² <http://www.eea.europa.eu/themes/water/publications-2012>.

³ Έκθεση της Επιτροπής για την εφαρμογή της οδηγίας πλαισίου για τα ύδατα (2000/60/ΕΚ) - Σχέδια διαχείρισης λεκανών απορροής ποταμών και ανακοίνωση της Επιτροπής για την έκθεση σχετικά με την επανεξέταση της ευρωπαϊκής πολιτικής για την αντιμετώπιση της λειψυδρίας και της ξηρασίας, που εκδίδονται ταυτόχρονα με το παρόν προσχέδιο.

⁴ Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής σχετικά με τον έλεγχο καταλληλότητας της πολιτικής για τα γλυκά ύδατα της ΕΕ.

⁵ Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής – Εκτίμηση επιπτώσεων που συνοδεύει την ανακοίνωση «Προσχέδιο για τη διαφύλαξη των υδατικών πόρων της Ευρώπης» και περιέχει πλήρη κατάλογο των μελετών στις οποίες στηρίχτηκε το Προσχέδιο.

⁶ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 3ης Ιουλίου 2012 σχετικά με την εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ για τα ύδατα, ενόψει της απαραίτητης, συνολικής προσέγγισης για την αντιμετώπιση των ευρωπαϊκών προκλήσεων στο ζήτημα των υδάτων,
<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2012-0273+0+DOC+XML+V0//EL> Βλέπε επίσης τη γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών (30 Ιουνίου 2011) με θέμα «Ο ρόλος των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην προώθηση της βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων» <http://eur->

χαρακτήρας του υδάτινου περιβάλλοντος ανά την ΕΕ και, κατά συνέπεια, δεν προτείνεται μια γενικευμένη λύση για όλες τις περιπτώσεις, με βάση και την αρχή της επικουρικότητας. Τονίζονται θέματα ζωτικής σημασίας συμπεριλαμβανομένων των εξής: βελτίωση της χρήσης της γης, αντιμετώπιση της ρύπανσης των υδάτων, αύξηση της αποδοτικότητας και της ανθεκτικότητας των υδάτινων μαζών και βελτίωση της διακυβέρνησης από όσους εμπλέκονται στη διαχείριση των υδατικών πόρων.

1.1. Πολιτικό πλαίσιο

Κατά την τελευταία τριακονταετία η πολιτική της ΕΕ για τα ύδατα συνέβαλε με επιτυχία στην προστασία τους. Οι Ευρωπαίοι μπορούν να καταναλώνουν χωρίς κίνδυνο το νερό της βρύσης και να κολυμπούν σε χιλιάδες παράκτιες περιοχές, ποτάμια και λίμνες ανά την ΕΕ. Η ρύπανση αστικής, βιομηχανικής και γεωργικής προέλευσης ρυθμίζεται νομοθετικά και το αποτέλεσμα είναι σημαντικές βελτιώσεις στην ποιότητα των ευρωπαϊκών υδάτων, ιδίως με τον περιορισμό της περισσειας θρεπτικών ουσιών. Το αποτέλεσμα είναι ότι εμβληματικά είδη ψαριών, όπως ο σολομός και ο οξύρυγχος, έχουν επιστρέψει σε ορισμένες τοποθεσίες στα ευρωπαϊκά ποτάμια.

Το 2000, με την οδηγία-πλαίσιο για τα ύδατα της ΕΕ (ΟΠΥ)⁷, αντιμετωπίστηκαν για πρώτη φορά ενδελεχώς όλα τα προβλήματα που αντιμετώπιζαν οι υδατικοί πόροι της ΕΕ και κατέστη σαφές ότι η διαχείριση των υδάτων υπερέβαινε κατά πολύ την απλή διανομή και επεξεργασία τους. Η εν λόγω οδηγία περιλαμβάνει την χρήση και την διαχείριση της γης που επηρεάζουν ταυτόχρονα την ποιότητα και την ποσότητα του νερού· απαιτεί συντονισμό με τον χωροταξικό σχεδιασμό των κρατών μελών και ενσωμάτωση στις προτεραιότητες χρηματοδότησης. Με την ΟΠΥ καθορίστηκε ο στόχος να επιτευχθεί καλή κατάσταση των υδάτων μέχρι το 2015. Η λήξη της εν λόγω προθεσμίας πλησιάζει. Η έκθεση του ΕΟΠ για την κατάσταση των υδάτων και η αξιολόγηση από την Επιτροπή των σχεδίων διαχείρισης λεκανών απορροής ποταμών των κρατών μελών, που καταρτίστηκαν βάσει της ΟΠΥ, συγκλίνουν στο συμπέρασμα ότι ο στόχος αυτός είναι πιθανόν να επιτευχθεί σε λίγο παραπάνω από τα μισά (53%) ενωσιακά ύδατα. Συνεπώς, για να διατηρηθούν και να βελτιωθούν τα ενωσιακά ύδατα απαιτούνται μείζονα πρόσθετα μέτρα.

Οι κύριες αιτίες των αρνητικών επιπτώσεων στην κατάσταση των υδάτων αλληλοσυνδέονται. Σε αυτές συγκαταλέγονται η κλιματική αλλαγή, οι χρήσεις της γης, οι οικονομικές δραστηριότητες, όπως η παραγωγή ενέργειας, η βιομηχανία, η γεωργία και ο τουρισμός, η αστική ανάπτυξη και οι δημογραφικές μεταβολές. Η πίεση από τις εν λόγω αιτίες λαμβάνει τη μορφή της εκπομπής ρύπων, της υπερεκμετάλλευσης (καταπόνησης) των υδατικών πόρων, των φυσικών αλλαγών των υδάτινων μαζών και των ακραίων φαινομένων, όπως πλημμύρες και ξηρασία, τα οποία προβλέπεται να αυξηθούν εάν δεν ληφθούν μέτρα. Ως αποτέλεσμα των ανωτέρω απειλείται η οικολογική και χημική κατάσταση των ενωσιακών υδάτων, περισσότερες περιοχές της ΕΕ κινδυνεύουν από λειψυδρία και τα υδάτινα οικοσυστήματα – από τις υπηρεσίες των οποίων εξαρτώνται οι κοινωνίες μας – ενδέχεται να καταστούν πιο ευάλωτα σε ακραία φαινόμενα, όπως οι πλημμύρες και η ξηρασία. Είναι σημαντικό να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα αυτά για να διατηρηθούν οι πόροι στους οποίους στηρίζονται η ζωή, η φύση και η οικονομία μας και να προστατευθεί η ανθρώπινη υγεία.

lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2011:259:0013:0018:EL:PDF και τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (15 Ιουνίου 2011) με θέμα «Η ενσωμάτωση της πολιτικής για τα ύδατα σε άλλες συναφείς πολιτικές» <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2011:248:0043:0048:EL:PDF>.

⁷ Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων. ΕΕ L 327 της 22.12.2000.

Η ΕΕ πρέπει να επικεντρωθεί στην πράσινη ανάπτυξη και να καταστεί αποδοτικότερη από πλευράς χρήσης των πόρων (συμπεριλαμβανομένου του νερού) για να επιτύχει βιώσιμη ανάκαμψη από την σημερινή οικονομική και περιβαλλοντική κρίση, να προσαρμοστεί στην κλιματική αλλαγή και να καταστεί ανθεκτικότερη έναντι των καταστροφών. Η αντιμετώπιση των εν λόγω προβλημάτων εμπεριέχει σημαντικό δυναμικό για την τόνωση της ανταγωνιστικότητας και της ανάπτυξης του ευρωπαϊκού κλάδου των υδάτων, που περιλαμβάνει 9.000 ενεργές ΜΜΕ και εξασφαλίζει 600.000 άμεσες θέσεις εργασίας μόνο στις εταιρείες κοινής ωφελείας ύδρευσης. Υφίσταται επίσης δυναμικό για πράσινη ανάπτυξη σε άλλους κλάδους που σχετίζονται με το νερό (βιομηχανίες που καταναλώνουν νερό, ανάπτυξη τεχνολογίας στον τομέα των υδάτων κλπ.) στους οποίους η καινοτομία μπορεί να ενισχύσει την επιχειρησιακή αποδοτικότητα.

Το 60% του εδάφους της ΕΕ βρίσκεται σε διασυννοριακές λεκάνες απορροής ποταμών. Οι υδρολογικοί κύκλοι αλληλοσυνδέονται σε τέτοια έκταση ώστε η χρήση γης σε μία χώρα μπορεί να επηρεάσει τον νερό πέρα από τα εθνικά σύνορά της. Επιπλέον, η ευρωπαϊκή αγορά, οι κοινές ενωσιακές πολιτικές και οι πολιτικές των κρατών μελών έχουν συνολικά σημαντικές επιπτώσεις στην κατάσταση των υδάτων. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή προτείνει το παρόν **προσχέδιο για τη διαφύλαξη των υδατικών πόρων της Ευρώπης**. Μακροπρόθεσμα στοχεύει στην διασφάλιση της αειφορίας όλων των δραστηριοτήτων που έχουν επιπτώσεις στο νερό, εξασφαλίζοντας με τον τρόπο αυτό την διάθεση νερού καλής ποιότητας για την αειφόρο και ισότιμη χρήση των υδατικών πόρων. Ο στόχος αυτός είναι ήδη ενσωματωμένος στην ΟΠΥ κατά διάφορους τρόπους. Το προσχέδιο θα μας βοηθήσει να επιτύχουμε τον στόχο εντοπίζοντας τα εμπόδια και προσδιορίζοντας τρόπους για να τα υπερκεράσουμε.

2. Η «ΚΑΛΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΥΔΑΤΩΝ» ΚΑΙ ΠΩΣ ΝΑ ΕΠΙΤΕΥΧΘΕΙ: ΚΑΤΙ ΚΑΛΥΤΕΡΟ, ΚΑΤΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΚΑΙ ΚΑΤΙ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ

Παρόλο που ο στόχος του προσχεδίου δεν είναι νέος, είναι η πρώτη φορά που διατίθενται τόσο πολλές πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση των υδάτων για ολόκληρη την ήπειρο, ιδίως χάρις στην κατάρτιση των σχεδίων διαχείρισης των λεκανών απορροής ποταμών βάσει της ΟΠΥ και στις προαναφερθείσες αξιολογήσεις. Τα παραπάνω και οι απόψεις που εξέφρασαν οι ενδιαφερόμενοι συγκλίνουν προς την άποψη ότι το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο της ΕΕ για τα ύδατα είναι εκτεταμένο, ευέλικτο και ουσιαστικά κατάλληλο για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που αντιμετωπίζει το υδάτινο περιβάλλον. Ωστόσο, υπάρχει ανάγκη για **καλύτερη εφαρμογή και αυξημένη ενσωμάτωση** των στόχων της πολιτικής για τα ύδατα σε άλλους τομείς πολιτικής, όπως η κοινή γεωργική πολιτική (ΚΓΠ), το ταμείο συνοχής και τα διαρθρωτικά ταμεία και οι πολιτικές για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, τις μεταφορές και την ενοποιημένη διαχείριση καταστροφών. Οι λόγοι για τα σημερινά ανεπαρκή επίπεδα εφαρμογής και ενσωμάτωσης είναι πολύπλοκοι και έχουν αναλυθεί στην εκτίμηση επιπτώσεων που συνοδεύει το παρόν έγγραφο. Περιλαμβάνουν σειρά προβλημάτων διαχείρισης των υδάτων που σχετίζονται με την ανεπαρκή χρήση των οικονομικών μέσων, την έλλειψη στήριξης συγκεκριμένων μέτρων, την κακή διακυβέρνηση και τα κενά στις γνώσεις. Μόνο σε μια μειοψηφία περιπτώσεων εντοπίστηκαν κενά για τα οποία θα απαιτούνταν **συμπλήρωση** του υφιστάμενου πλαισίου με νέα μέτρα νομοθετικής/δικαστικής φύσης.

Είναι σαφές, ότι η επιτυχία της προσέγγισης που προτείνεται στο προσχέδιο θα εξαρτηθεί από την προθυμία και τα μέτρα των κρατών μελών για την εμπλοκή των ενδιαφερόμενων και την υιοθέτηση των προτάσεων της Επιτροπής όσον αφορά την βελτίωση της εφαρμογής της υπάρχουσας νομοθεσίας. Από την άποψη αυτή, η κοινή στρατηγική για την εφαρμογή της

ΟΠΥ (ΚΣΕ), που εμπλέκει τα κράτη μέλη και τους συναφείς ενδιαφερόμενους, πρέπει να συνεχίσει να διαδραματίζει θετικό ρόλο για την εφαρμογή της ΟΠΥ. Το προσχέδιο επιχειρεί να αξιοποιήσει την ΚΣΕ όπου αυτό είναι δυνατόν, προκειμένου να δημιουργήσει αίσθηση οικειότητας και να διευκολύνει την εφαρμογή των προτάσεων της Επιτροπής. Ωστόσο, η εξάρτηση από την ΚΣΕ δεν συνεπάγεται ότι η Επιτροπή θα εγκαταλείψει τον ρόλο της όσον αφορά την εφαρμογή της νομοθεσίας περί υδάτων. Ανάλογα με την πρόοδο των κρατών μελών όσον αφορά την αντιμετώπιση των ελλείψεων τους στον τομέα της εφαρμογής, είναι δυνατόν να καταστεί αναγκαία η κίνηση διαδικασιών για παράβαση. Ενδέχεται επίσης να πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο νομοθετικών πρωτοβουλιών.

Στις ενότητες που ακολουθούν καλύπτονται οι προβληματικοί τομείς και προτείνονται τρόποι για να επιτευχθεί πρόοδος όσον αφορά την χρήση της γης/την οικολογική κατάσταση, τη χημική κατάσταση και την ρύπανση των υδάτων, την αποδοτική χρήση των υδατικών πόρων, την τρωτότητα και ζητήματα οριζόντιου χαρακτήρα. Υπενθυμίζεται όμως ότι όλα τα παραπάνω είναι αλληλένδετες πτυχές της διαχείρισης των υδάτων και τα προτεινόμενα μέτρα θα συμβάλουν στην επίτευξη πολλαπλών στόχων. Για παράδειγμα, τα μέτρα για την αποδοτική χρήση των υδατικών πόρων και την τρωτότητα αναμένεται να έχουν θετικές επιπτώσεις στην οικολογική και τη χημική κατάσταση και αντίστροφα.

2.1. Χρήση της γης και οικολογική κατάσταση των υδάτων της ΕΕ: προβλήματα και λύσεις

Από την έκθεση του ΕΟΠ για την κατάσταση των υδάτων και την αξιολόγηση από την Επιτροπή των σχεδίων διαχείρισης λεκανών απορροής ποταμών προκύπτει ότι σήμερα έχει επιτευχθεί καλή οικολογική κατάσταση στο 43% των γλυκών υδάτων για τα οποία έχουν υποβληθεί στοιχεία και ότι τα πρόσθετα μέτρα που περιλαμβάνουν τα σχέδια αναμένεται να αυξήσουν το εν λόγω ποσοστό σε 53% μέχρι το 2015.

Αν και οι αξιολογήσεις της οικολογικής κατάστασης πρέπει ακόμη να βελτιωθούν, φαίνεται ότι οι πλέον διαδεδομένες πιέσεις στην οικολογική κατάσταση στην ΕΕ (19 κράτη μέλη) οφείλονται σε αλλαγές των υδάτινων μαζών⁸ λόγω, για παράδειγμα, φραγμάτων για υδροηλεκτρικούς σταθμούς και ναυσιπλοΐα ή αποξηράνσεων για γεωργικούς σκοπούς και αναχωμάτων για αντιπλημμυρική προστασία.

Υπάρχουν γνωστοί τρόποι αντιμετώπισης των εν λόγω πιέσεων και πρέπει να εφαρμοστούν. Στις περιπτώσεις που υφιστάμενες δομές οι οποίες έχουν κατασκευαστεί για υδροηλεκτρικούς σταθμούς, ναυσιπλοΐα ή άλλους σκοπούς διακόπτουν την ροή των ποταμών και, συχνά, τις μεταναστεύσεις των ψαριών, πρέπει να χρησιμοποιούνται μονίμως μέτρα μετριασμού των επιπτώσεων, όπως **δίοδοι διέλευσης ιχθύων και ιχθυοανεκυστήρες**. Αυτό ήδη συμβαίνει κυρίως σε νέα αναπτυξιακά έργα, ως αποτέλεσμα των απαιτήσεων της ΟΠΥ (άρθρο 4 παράγραφος 7) αλλά είναι σημαντικό να τροποποιηθούν σταδιακά οι υφιστάμενες δομές προκειμένου να βελτιωθεί η κατάσταση των υδάτων. Όταν υπάρχουν σχέδια για σημαντικές νέες αλλαγές σε υδάτινες μάζες πρέπει, εκτός από τις **εκτιμήσεις περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΕΠΕ)**⁹ να καταρτίζονται και **στρατηγικές περιβαλλοντικές**

⁸ Οι αποκαλούμενες υδρομορφολογικές πιέσεις που επηρεάζουν περίπου το 40% των υδάτινων μαζών.

⁹ Οδηγία 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου σχετικά με την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων δημόσιων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον. ΕΕ L 175 της 5.7.1985, όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα. Η Επιτροπή αναμένει ότι η επικείμενη αναθεώρηση της οδηγίας ΕΠΕ θα συμβάλλει επίσης στην επίτευξη των στόχων στον τομέα των υδάτων βοηθώντας στον εντοπισμό των επιπτώσεων στα ύδατα κατά ενδεδειγμένο τρόπο.

εκτιμήσεις (ΣΠΕ)¹⁰ για συγκεκριμένα έργα. Για παράδειγμα, τα εθνικά και περιφερειακά σχέδια ανάπτυξης της υδροηλεκτρικής ενέργειας πρέπει να υπόκεινται σε ΣΠΕ για να χωροθετούνται τα φράγματα έτσι ώστε να ελαχιστοποιούνται οι αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον και η τρωτότητα σε κίνδυνο καταστροφών ή για να συγκρίνονται τα σχέδια με την εναλλακτική χρησιμοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας¹¹. Παρομοίως, στις ΣΠΕ σχεδίων για την ανάπτυξη των εσωτερικών πλωτών μεταφορών πρέπει να εξετάζεται ποιες πλωτές οδοί μπορούν να υποστηρίξουν τη μεγαλύτερη κυκλοφορία με το μικρότερο περιβαλλοντικό κόστος και με τον πλέον αειφόρο συνδυασμό με άλλους τρόπους μεταφοράς¹². Η Επιτροπή θα επαγρυπνεί ιδιαίτερα για την τήρηση του άρθρου 4 παράγραφος 7. Τα διασυνοριακά ζητήματα πρέπει επίσης να καλύπτονται και στο πλαίσιο των σχέσεων της ΕΕ με τρίτες χώρες, συμπεριλαμβανομένων και των ευρωπαϊκών πολιτικών γειτονίας και διεύρυνσης.

Μπορεί να εξασφαλιστεί μετριασμός ή πρόληψη των πιέσεων που ασκούνται από τη γεωργία και τα αντιπλημμυρικά έργα. Στις μεθόδους περιλαμβάνονται η δημιουργία **ζωνών ανάσχεσης**, που εξασφαλίζουν βιολογική συνέχεια ανάμεσα σε ποταμούς και τις όχθες τους, και η χρήση, όπου είναι δυνατόν, **πράσινων υποδομών**, όπως η αποκατάσταση παραποτάμιων περιοχών, υγροτόπων και κατακλυζόμενων εκτάσεων για τη συγκράτηση των υδάτων, την υποστήριξη της βιοποικιλότητας και της γονιμότητας του εδάφους και την πρόληψη των πλημμυρών και της ξηρασίας. Πρόκειται για αξιόλογη εναλλακτική επιλογή αντί των κλασσικών γκρίζων υποδομών (π.χ. αναχώματα, τάφροι και φράγματα). Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να αποδοθεί στην πρόληψη της υποβάθμισης των πηγών των ποταμών. Πρόκειται για μικρές υδάτινες μάζες (εκκολαπτήρια πολλών ειδών ιχθύων) που, σύμφωνα με τον ΕΟΠ, συχνά απειλούνται από γεωργικά έργα (αποστραγγιστικά, επιχωματώσεις) και από έργα αποξήρανσης. Σημαντικό ρόλο για τη συγκράτηση και αποθήκευση του νερού στο τοπίο και την πρόληψη των πλημμυρών και της διάβρωσης διαδραματίζουν επίσης οι τεχνητές λίμνες με ψάρια.

Για την αντιμετώπιση των παραπάνω, οι προτάσεις της Επιτροπής για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2014-2020 (ΠΔΠ)¹³ περιλαμβάνουν ισχυρά εργαλεία ενοποίησης πολιτικής που θα μπορούσαν να ενισχύσουν ιδιαίτερα την αφομοίωση των πράσινων υποδομών. Με τη δέσμευση του 20% του προϋπολογισμού της ΕΕ για την ενσωμάτωση της διάστασης του κλίματος, που προτείνεται στο ΠΔΠ, προβλέπεται να αυξηθεί η στήριξη όλων των μέτρων που αφορούν τα ύδατα και σχετίζονται με την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Στοιχεία των πεδίων οικολογικής εστίασης που προβλέπονται στην πρόταση της Επιτροπής για οικολογικότερο **πρώτο πυλώνα της ΚΓΠ**, όπως οι ζώνες ανάσχεσης, μπορούν να χρησιμεύσουν ως μέτρα φυσικής συγκράτησης των υδάτων, τα οποία αποτελούν έναν τύπο πράσινης υποδομής. Τα μέτρα φυσικής συγκράτησης των υδάτων είναι επίσης δυνατόν να λάβουν στήριξη από **το ταμείο συνοχής και τα διαρθρωτικά ταμεία** ως εναλλακτική επιλογή αντί των γκρίζων υποδομών. Η πρόταση για ένα νέο **Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας** (ΕΤΘΑ) περιλαμβάνει μέτρα για την ενίσχυση της ανάπτυξης αειφόρου

¹⁰ Οδηγία 2001/42/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων. ΕΕ L 197 της 21.7.2001.

¹¹ Βλέπε το έγγραφο πολιτικής «ΟΠΥ και υδρομορφολογικές πιέσεις: Εστίαση σε υδροηλεκτρική ενέργεια, ναυσιπλοΐα και αντιπλημμυρικές δραστηριότητες – Συστάσεις για καλύτερη ενσωμάτωση της πολιτικής».

http://circa.europa.eu/Public/irc/env/wfd/library?l=/framework_directive/thematic_documents/hydromorphology/hydromorphology/_EN_1.0_&a=d

¹² Βλέπε π.χ. κοινή δήλωση για τη ναυσιπλοΐα στο πλαίσιο της διεθνούς σύμβασης για την προστασία του ποταμού Δούναβη, http://www.icpdr.org/main/sites/default/files/Joint_Statement_FINAL.pdf.

¹³ http://ec.europa.eu/budget/reform/commission-proposals-for-the-multiannual-financial-framework-2014-2020/index_en.htm

υδατοκαλλιέργειας με την παροχή στήριξης για τη διατήρηση και τη βελτίωση του περιβάλλοντος, της βιοποικιλότητας, της διαχείρισης του τοπίου και των παραδοσιακών χαρακτηριστικών των ζωνών υδατοκαλλιέργειας.

Οι προτάσεις της Επιτροπής για το ΠΔΠ πρέπει να υποστηριχθούν και να εμπλουτιστούν περαιτέρω στο πλαίσιο κανόνων εφαρμογής. Τα κράτη μέλη πρέπει να δώσουν επαρκή προτεραιότητα στους στόχους της πολιτικής των υδάτων όταν διαπραγματεύονται συμφωνίες εταιρικής σχέσης με την Επιτροπή για τον προγραμματισμό των δαπανών των ταμείων της ΕΕ.

Για να επεκτείνουν τις πράσινες υποδομές, τα κράτη μέλη πρέπει να καταβάλουν περισσότερες προσπάθειες ενοποίησης της πολιτικής σε εθνικό επίπεδο. Πρέπει να αξιοποιήσουν πλήρως τα σχέδια διαχείρισης λεκανών απορροής ποταμών που απαιτούν ενοποιημένη προσέγγιση για την ταυτόχρονη διαχείριση των υδατικών πόρων στο πλαίσιο πολλαπλών τομέων πολιτικής, όπως η γεωργία, η υδατοκαλλιέργεια, η ενέργεια, οι μεταφορές και η ενοποιημένη διαχείριση των καταστροφών. Η Επιτροπή προτείνει την κατάρτιση **εγγράφου καθοδήγησης στο πλαίσιο της ΚΣΕ για μέτρα φυσικής συγκράτησης των υδάτων**, ώστε να διευκολύνει την ανωτέρω ενοποιημένη προσέγγιση, και θα εξετάσει επίσης το ενδεχόμενο κατάρτισης εγγράφων καθοδήγησης για να εξασφαλίσει το ενδεικνύμενο επίπεδο προστασίας των υδάτων για οστρακοειδή.

Η δεύτερη πιο διαδεδομένη πίεση στην οικολογική κατάσταση της ΕΕ (σε 16 κράτη μέλη) προκύπτει από την **υπεράντληση νερού**. Η υπερκατανόηση νερού σε χρήστες σε λεκάνη απορροής ποταμού, λόγω υπερεκτίμησης της διαθέσιμης ποσότητας ή λόγω οικονομικών ή πολιτικών πιέσεων, πρέπει να διαφοροποιηθεί από την υδροληψία που είναι παράνομη επειδή διεξάγεται χωρίς άδεια ή κατά παράβαση υφιστάμενης άδειας.

Για την αντιμετώπιση του ζητήματος της **υπερκατανόησης** απαιτείται σε πολλές λεκάνες απορροής ποταμών της ΕΕ να τεθεί η ποσοτική διαχείριση του νερού σε πολύ πιο στερεές βάσεις και συγκεκριμένα στον προσδιορισμό της **οικολογικής ροής**, δηλ. της ποσότητας νερού που απαιτείται προκειμένου το υδάτινο οικοσύστημα να συνεχίσει να ευδοκίμει και να παρέχει τις υπηρεσίες στις οποίες στηρίζομαστε. Ουσιαστικό ρόλο γι' αυτό έχει η αναγνώριση του γεγονότος ότι η ποιότητα και η ποσότητα του νερού συνδέονται στενά στο πλαίσιο της έννοιας «καλή κατάσταση». Ωστόσο, δεν υφίσταται ενωσιακός ορισμός της οικολογικής ροής, ούτε συναίνεση σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού της, παρόλο που αυτά αποτελούν προϋποθέσεις για συνεπή εφαρμογή. Για να αντιμετωπιστεί το κενό αυτό η Επιτροπή προτείνει την κατάρτιση **εγγράφου καθοδήγησης** στο πλαίσιο της ΚΣΕ της ΟΠΥ μέσω ανοικτής και συμμετοχικής διαδικασίας. Μόλις συμφωνηθούν κοινός ορισμός και μεθοδολογία υπολογισμού, θα πρέπει να εφαρμοστούν στον επόμενο κύκλο των σχεδίων διαχείρισης λεκανών απορροής ποταμών, που προβλέπεται να εγκριθούν μέχρι το τέλος του 2015.

Σχετικά με το ζήτημα της **παράνομης υδροληψίας**¹⁴, παρόλο που τα κράτη μέλη είναι αρμόδια να χρησιμοποιούν όλα τα μέσα για την εφαρμογή του ενωσιακού και του εθνικού δικαίου, η χρησιμοποίηση της δορυφορικής απεικόνισης και των παράγωγων πληροφοριών που παρέχει το πρόγραμμα της Παγκόσμιας Παρακολούθησης του Περιβάλλοντος και της Ασφάλειας (GMES) θα μπορούσε να τα βοηθήσει σημαντικά να εντοπίζουν τις περιοχές που αρδεύονται πολύ περισσότερο από ό,τι επιτρέπεται με βάση τις εθνικές άδειες ή ακόμη και

¹⁴ Είναι δύσκολο να υπολογιστεί αξιόπιστα η παράνομη υδροληψία αλλά, σύμφωνα με το ισπανικό υπουργείο περιβάλλοντος, το 2006 υπήρχαν στην Ισπανία 510.000 παράνομες γεωτρήσεις (WWF, Παράνομη χρήση νερού στην Ισπανία. Αίτια, επιπτώσεις και λύσεις, Μάιος 2006).

χωρίς άδειες. Συνεπώς, η Επιτροπή προτείνει να συνεργαστεί με τα κράτη μέλη που αντιμετωπίζουν πρόβλημα παράνομης υδροληψίας με στόχο να προτείνει τις **υπηρεσίες του προγράμματος GMES** που αξιοποιούν πλήρως τις διαθέσιμες πληροφορίες σε επίπεδο κρατών μελών για τον εντοπισμό της παράνομης υδροληψίας.

Πίνακας 1

Προτεινόμενη στο προσχέδιο δράση	Ποιος θα την αναλάβει;	Μέχρι πότε;
Εκπόνηση εγγράφου καθοδήγησης στο πλαίσιο της ΚΣΕ για τα μέτρα φυσικής συγκράτησης των υδάτων (πράσινες υποδομές)	Επιτροπή, κράτη μέλη και εμπλεκόμενοι	2014
Οικολογικός πυλώνας Ι της ΚΓΠ προς στήριξη μέτρων φυσικής συγκράτησης των υδάτων (μέσω πεδίων οικολογικής εστίασης)	Επιτροπή και κράτη μέλη	Από το 2014
Χρήση των διαρθρωτικών ταμείων, του Ταμείου Συνοχής και δανείων της ΕΤΕπ για την στήριξη μέτρων φυσικής συγκράτησης των υδάτων.	Επιτροπή, ΕΤΕπ και κράτη μέλη	2014-2021
Κατάρτιση εγγράφου καθοδήγησης στο πλαίσιο της ΚΣΕ για την οικολογική ροή (και τους λογαριασμούς υδάτων)	Επιτροπή, κράτη μέλη και εμπλεκόμενοι	2014
Εφαρμογή των υπηρεσιών της GMES για τον εντοπισμό της παράνομης υδροληψίας.	Επιτροπή και κράτη μέλη	Από το 2013

2.2. Χημική κατάσταση και ρύπανση των υδάτων της ΕΕ: προβλήματα και λύσεις

Οι πληροφορίες που παρέχονται από τα σχέδια διαχείρισης των λεκανών απορροής ποταμών σχετικά με την χημική κατάσταση δεν είναι επαρκώς σαφείς για τον καθορισμό τιμών αναφοράς για το 2009, έτος έγκρισης των σχεδίων. Παρόλο που έχει σημειωθεί βελτίωση της χημικής ποιότητας των υδάτινων μαζών κατά την τελευταία τριακονταετία, η κατάσταση όσον αφορά τις ουσίες προτεραιότητας – που αποτελούν την βάση της αξιολόγησης της χημικής κατάστασης, όπως αυτή καθιερώθηκε από την ΟΠΥ – υπολείπεται των προσδοκιών.

Από την αξιολόγηση της **χημικής κατάστασης** προκύπτει ότι για μεγάλο ποσοστό (περίπου 40%) των υδάτινων μαζών η κατάσταση είναι **άγνωστη**. Η παρακολούθηση είναι σαφώς ανεπαρκής και ελλιπής σε πολλά κράτη μέλη, ιδίως όπου δεν παρακολουθούνται όλες οι ουσίες προτεραιότητας, όπου ο αριθμός των υδάτινων μαζών που παρακολουθούνται είναι πολύ περιορισμένος ή/και όπου η επιλογή του τμήματος του υδάτινου περιβάλλοντος στο οποίο παρακολουθούνται οι ουσίες κρίνεται ακατάλληλη.

Η εκπλήρωση των **υποχρεώσεων παρακολούθησης** βάσει της ΟΠΥ είναι θεμελιώδους σημασίας για την υποστήριξη έγκυρων διαδικασιών λήψης αποφάσεων, ιδίως επειδή το

κόστος της παρακολούθησης είναι τάξεις μεγέθους μικρότερο από το κόστος της λήψης λανθασμένων αποφάσεων.

Πριν από την ΟΠΥ, η ΕΕ αντιμετώπιζε τη σημαντική χημική και άλλη ρύπανση του υδάτινου περιβάλλοντος από σημειακές και διάχυτες πηγές με την έκδοση σειράς νομοθετικών πράξεων, συμπεριλαμβανομένων των **οδηγιών για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων¹⁵, για τη νιτρορύπανση¹⁶, για τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα¹⁷ και για τις βιομηχανικές εκπομπές¹⁸**. Με τις εν λόγω οδηγίες προστατεύονται οι υδατικοί πόροι από την ρύπανση που προέρχεται από θρεπτικές ουσίες ή/και άλλες χημικές ουσίες από την γεωργία, τα νοικοκυριά και τη βιομηχανία.

Παρόλο που η εφαρμογή των παραπάνω οδηγιών εξελίχτηκε ικανοποιητικά, δεν έχει επιτευχθεί πλήρης συμμόρφωση και αυτό εμποδίζει την επίτευξη των περιβαλλοντικών τους στόχων. Οι διάχυτες και οι σημειακές πηγές ρύπανσης συνεχίζουν να ασκούν σημαντικές πιέσεις στο υδάτινο περιβάλλον σε περίπου 38% και 22% των υδάτινων μαζών της ΕΕ, αντίστοιχα. Ο ευτροφισμός λόγω υπερβολικού φορτίου θρεπτικών ουσιών παραμένει μείζων απειλή για την καλή κατάσταση των υδάτων, αφού διαπιστώνεται εμπλουτισμός με θρεπτικές ουσίες σε περίπου 30% των υδάτινων μαζών σε 17 κράτη μέλη. Για την αντιμετώπιση των εν λόγω απειλών απαιτούνται η επέκταση των ευαίσθητων στη νιτρορύπανση ζωνών και η ενίσχυση των σχεδίων δράσης. Έχει επίσης σημασία η βελτίωση των ποσοστών συμμόρφωσης στον τομέα της επεξεργασίας των λυμάτων μέσω του μακροπρόθεσμου προγραμματισμού των επενδύσεων και των σχεδίων υλοποίησης (συμπεριλαμβανομένων κονδυλίων της ΕΕ και δανείων της ΕΤΕπ). Οι εθνικές αρχές πρέπει να εξασφαλίσουν ότι οι άδειες για βιομηχανικές εκπομπές τις οποίες εκδίδουν προβλέπουν οριακές τιμές εκπομπών που ευθυγραμμίζονται με τις βέλτιστες διαθέσιμες πρακτικές και συνεκτιμούν τους συναφείς με τα ύδατα στόχους.

Στο πλαίσιο της ενωσιακής **νομοθεσίας για τις χημικές ουσίες (REACH)¹⁹ και για τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα και τα βιοκτόνα²⁰** έχει αναγνωριστεί η ανάγκη αξιολόγησης των κινδύνων που ενέχουν τα προϊόντα αυτά για το υδάτινο περιβάλλον και, όπου απαιτείται, επιβολής περιορισμών στον τρόπο χρησιμοποίησής τους ή πλήρους απαγόρευσης της χρήσης

¹⁵ Οδηγία 91/271/ΕΟΚ του Συμβουλίου για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων. ΕΕ L 135 της 30.5.1991.

¹⁶ Οδηγία 91/676/ΕΟΚ του Συμβουλίου για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης. ΕΕ L 375 της 31.12.1991.

¹⁷ Οδηγία 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 15ης Ιουλίου 1991 σχετικά με τη διάθεση στην αγορά φυτοπροστατευτικών προϊόντων, ΕΕ L 230 της 19.8.1991, που καταργήθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ΕΕ L 309 της 24.11.2009.

¹⁸ Οδηγία 2008/1/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, σχετικά με την ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχο της ρύπανσης, ΕΕ L 28 της 29.1.2008, που θα αντικατασταθεί από την οδηγία 2010/75/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί βιομηχανικών εκπομπών, ΕΕ L 334 της 17.12.2010.

¹⁹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, για την καταχώριση, την αξιολόγηση, την αδειοδότηση και τους περιορισμούς των χημικών προϊόντων (REACH) και για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Χημικών Προϊόντων καθώς και για την τροποποίηση της οδηγίας 1999/45/ΕΚ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 793/93 του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1488/94 της Επιτροπής καθώς και της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου και των οδηγιών της Επιτροπής 91/155/ΕΟΚ, 93/67/ΕΟΚ, 93/105/ΕΚ και 2000/21/ΕΚ, ΕΕ L 396 της 30.12.2006

²⁰ Οδηγία 98/8/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, για τη διάθεση βιοκτόνων στην αγορά, ΕΕ L 123 της 24.4.1998, που θα αντικατασταθεί από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 528/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, σχετικά με τη διάθεση στην αγορά και τη χρήση βιοκτόνων, ΕΕ L 167 της 27.6.2012.

τους. Σε κάθε περίπτωση τα προληπτικά μέτρα πρέπει να προτιμώνται έναντι των διορθωτικών λύσεων (καθαρισμοί).

Στις προτάσεις της Επιτροπής για την μεταρρύθμιση της ΚΓΠ αναφέρεται η πιθανότητα να συμπεριληφθεί η **οδηγία για την αειφόρο χρήση των φυτοφαρμάκων**²¹ στον μηχανισμό πολλαπλής συμμόρφωσης. Η αποτελεσματική εφαρμογή της εν λόγω οδηγίας μπορεί να συμπληρώσει τα μέτρα που λαμβάνονται βάσει της νομοθεσίας για τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα και να συμβάλει στην περαιτέρω μείωση της ρύπανσης των υδάτων από την χρήση των προϊόντων αυτών. Η συμβολή στην επίτευξη των παραπάνω απαιτεί υποστήριξη της ένταξης της εν λόγω οδηγίας στην πολλαπλή συμμόρφωση.

Όσον αφορά τη νομοθεσία για τα **φάρμακα**, υφίσταται διαφορά μεταξύ της περιβαλλοντικής προστασίας που συνεπάγεται η νομοθεσία για τα φάρμακα τα οποία προορίζονται για ανθρώπινη χρήση²² και εκείνης που προκύπτει από την νομοθεσία για τα κτηνιατρικά φάρμακα²³. Αμφότερες απαιτούν εκτίμηση του περιβαλλοντικού κινδύνου και εξέταση κατά περίπτωση της ανάγκης να ληφθούν προστατευτικά μέτρα²⁴, αλλά μόνο για τα κτηνιατρικά φάρμακα είναι δυνατόν να συνεκτιμώνται στην έγκριση οι περιβαλλοντικές πτυχές. Η ρύπανση του περιβάλλοντος με φαρμακευτικά κατάλοιπα αποτελεί αναδυόμενο πρόβλημα. Η Επιτροπή οφείλει να υποβάλει έκθεση σχετικά με την κλίμακα του προβλήματος αυτού, μαζί με εκτίμηση του εάν απαιτούνται αλλαγές της ενωσιακής νομοθεσίας για τα φάρμακα ή άλλης νομοθεσίας της ΕΕ²⁵. Βάσει των διαθέσιμων πληροφοριών, η Επιτροπή πρότεινε στις 31 Ιανουαρίου 2012 τροποποίηση της οδηγίας για τα πρότυπα ποιότητας περιβάλλοντος και της οδηγίας-πλαισίου για τα ύδατα²⁶, προκειμένου, μεταξύ άλλων, να προστεθούν 15 ουσίες στον κατάλογο με τις ουσίες προτεραιότητας βάσει της εν λόγω νομοθεσίας, συμπεριλαμβανομένων τριών φαρμάκων. Όταν εγκριθεί η εν λόγω τροποποίηση, θα ενισχύσει το ρόλο της οδηγίας-πλαισίου για τα ύδατα όσον αφορά τον εντοπισμό κινδύνων για το υδάτινο περιβάλλον ή μέσω αυτού. Θα εξασφαλίσει επίσης στοιχεία παρακολούθησης που θα χρησιμεύσουν για την κατάρτιση περαιτέρω μέτρων.

Πίνακας 2

-
- ²¹ Οδηγία 2009/128/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, σχετικά με τον καθορισμό πλαισίου κοινοτικής δράσης με σκοπό την επίτευξη ορθολογικής χρήσης των γεωργικών φαρμάκων, ΕΕ L 309 της 24.11.2009.
- ²² Οδηγία 2001/83/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί κοινοτικού κώδικος για τα φάρμακα που προορίζονται για ανθρώπινη χρήση, ΕΕ L 311 της 28.11.2001.
- ²³ Οδηγία 2001/82/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, περί κοινοτικού κώδικος για τα κτηνιατρικά φάρμακα, ΕΕ L 311 της 28.11.2001.
- ²⁴ Οδηγία 2001/27/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 2001/83/ΕΚ περί κοινοτικού κώδικος για τα φάρμακα που προορίζονται για ανθρώπινη χρήση, ΕΕ L 136 της 30.04.2004.
- ²⁵ Βλέπε αιτιολογική σκέψη 6 της οδηγίας 2010/84/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, για την τροποποίηση, όσον αφορά τη φαρμακοεπαγρύπνηση, της οδηγίας 2001/83/ΕΚ περί κοινοτικού κώδικος για τα φάρμακα που προορίζονται για ανθρώπινη χρήση, ΕΕ L 348 της 31.12.2010, και αιτιολογική σκέψη 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1235/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, για τροποποίηση, όσον αφορά τη φαρμακοεπαγρύπνηση για φάρμακα ανθρώπινης χρήσης, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 726/2004 για τη θέσπιση κοινοτικών διαδικασιών χορήγησης άδειας και εποπτείας όσον αφορά τα φάρμακα που προορίζονται για ανθρώπινη και για κτηνιατρική χρήση και για τη σύσταση Ευρωπαϊκού Οργανισμού Φαρμάκων, και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1394/2007 για τα φάρμακα προηγμένων θεραπειών, ΕΕ L 348, της 31.12.2010.
- ²⁶ Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση των οδηγιών 2000/60/ΕΚ και 2008/105/ΕΚ όσον αφορά τις ουσίες προτεραιότητας στον τομέα της πολιτικής των υδάτων. COM(2011) 876 της 31.01.2012.

Προτεινόμενη στο προσχέδιο δράση	Ποιος θα την αναλάβει;	Μέχρι πότε;
Οδηγία πλαίσιο για τα ύδατα: ενίσχυση των απαιτήσεων για υποβολή εκθέσεων	Επιτροπή	σε εξέλιξη
Οδηγία για τη νιτρορύπανση: επέκταση των ευαίσθητων στη νιτρορύπανση ζωνών και ενίσχυση των προγραμμάτων δράσης	Κράτη μέλη	σε εξέλιξη
Οδηγία για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων: βελτίωση των ποσοστών συμμόρφωσης όσον αφορά την επεξεργασία λυμάτων μέσω μακροπρόθεσμου προγραμματισμού των επενδύσεων (συμπεριλαμβανομένων κονδυλίων της ΕΕ και δανείων της ΕΤΕπ)	Κράτη μέλη (επίσης Επιτροπή για τα ενωσιακά κονδύλια, ΕΤΕπ για τα δάνεια)	2018
Κατάρτιση σχεδίων υλοποίησης	Κράτη μέλη, Επιτροπή	2014
Οδηγία για τις βιομηχανικές εκπομπές: εξασφάλιση του ότι οι άδειες για βιομηχανικές εκπομπές προβλέπουν οριακές τιμές εκπομπών που ευθυγραμμίζονται με τις βέλτιστες διαθέσιμες πρακτικές και συνεκτιμούν τους συναφείς με τα ύδατα στόχους	Κράτη μέλη	Από το 2016
Οδηγία για την αειφόρο χρήση των φυτοφαρμάκων: προσθήκη στην πολλαπλή συμμόρφωση βάσει της ΚΓΠ	Συμβούλιο, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Επιτροπή	Όταν θα πληρούνται οι προϋποθέσεις που περιλαμβάνονται στην πρόταση της Επιτροπής (δηλ. το νωρίτερο το 2014)
Φάρμακα: υποβολή έκθεσης για τα φάρμακα και το περιβάλλον	Επιτροπή	2013
Οδηγία για τα πρότυπα ποιότητας περιβάλλοντος: έγκριση της πρότασης της Επιτροπής για τροποποιήσεις.	Συμβούλιο, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	2012-2013

2.3. Αποδοτική χρήση των υδάτων της ΕΕ: προβλήματα και λύσεις

Η αειφόρος χρήση των υδάτων της Ευρώπης, ιδίως από ποσοτικής σκοπιάς, αποτελεί αληθινή πρόκληση για τους διαχειριστές των υδατικών πόρων, δεδομένων και των παγκόσμιων φαινομένων της αλλαγής του κλίματος και των δημογραφικών εξελίξεων. Στην έκθεση του

ΕΟΠ για την κατάσταση των υδάτων υπογραμμίζονται ανησυχητικές τάσεις από τις οποίες προκύπτει αύξηση και ευρύτερη εξάπλωση **της λειψυδρίας και της καταπόνησης των υδάτων**, που αναμένεται να πλήττει το 2030 σχεδόν τις μισές λεκάνες απορροής ποταμών της ΕΕ. Για την αντιμετώπιση των παραπάνω, εκτός από την βελτίωση της κατανομής του νερού με βάση την οικολογική ροή, πρέπει να ληφθούν και **μέτρα για την αποδοτική χρήση του νερού** ώστε να εξοικονομηθεί νερό και, σε πολλές περιπτώσεις, επίσης και ενέργεια.

Το άρθρο 9 της ΟΠΥ απαιτεί την εφαρμογή **πολιτικών τιμολόγησης** που να παρέχουν κίνητρα για την αποδοτική χρήση του νερού. Η τιμολόγηση αποτελεί ισχυρό εργαλείο ευαισθητοποίησης για τους καταναλωτές και συνδυάζει περιβαλλοντικά με οικονομικά οφέλη, με ταυτόχρονη τόνωση της καινοτομίας. **Η μέτρηση της κατανάλωσης** αποτελεί προϋπόθεση οιασδήποτε τιμολογιακής πολιτικής με κίνητρα. Το άρθρο 9 προβλέπει επίσης **ανάκτηση του κόστους** (συμπεριλαμβανομένου του περιβαλλοντικού κόστους και του κόστους του πόρου) για τις υπηρεσίες υδάτων, λαμβάνοντας υπόψη την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει». Η ανακοίνωση της Επιτροπής του 2007 σχετικά με τη λειψυδρία και την ξηρασία²⁷ περιλάμβανε επιλογές σχετικά με τη «σωστή τιμολόγηση του νερού», την «αποδοτικότερη κατανομή του νερού» και την «προώθηση των τεχνολογιών και πρακτικών που προάγουν την αποδοτική χρήση των υδάτινων πόρων». Τα εν λόγω μέτρα αποδοτικής χρήσης του νερού εντάσσονται στον γενικό στόχο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»²⁸ για αποδοτική χρήση των πόρων.

Όπως προκύπτει από την επανεξέταση από την Επιτροπή της πολιτικής για τη λειψυδρία και την ξηρασία, έχει επιτευχθεί περιορισμένη πρόοδος όσον αφορά την εφαρμογή των μέσων πολιτικής που περιγράφηκαν στην ανακοίνωση του 2007. Στην επανεξέταση υπογραμμίζεται το υψηλό αναξιοποίητο δυναμικό των μέτρων για την αποδοτική χρήση του νερού σε όλους τους σημαντικούς κλάδους που χρησιμοποιούν νερό (γεωργία, βιομηχανία, δίκτυα διανομής, κτήρια και παραγωγή ενέργειας). Αναφέρεται ότι η καθιέρωση στόχων όσον αφορά τους λογαριασμούς υδάτων και την αποδοτική χρήση του νερού σε τομεακό επίπεδο θα αποτελούσε ισχυρότερη βάση για αποτελεσματικά και στοχευμένα μέτρα προστασίας των υδάτων. Η αξιολόγηση των σχεδίων διαχείρισης λεκανών απορροής ποταμών βάσει της ΟΠΥ αποκαλύπτει ότι η κατάσταση δεν είναι πολύ καλύτερη όσον αφορά το άρθρο 9: η τιμολόγηση του νερού με κίνητρα και διαφάνεια δεν εφαρμόζεται σε όλα τα κράτη μέλη και τους κλάδους που καταναλώνουν νερό, εξαιτίας και της έλλειψης συστημάτων καταμέτρησης. Μόνο στο 49% των σχεδίων διαχείρισης λεκανών απορροής ποταμών προβλέπεται αλλαγή του συστήματος τιμολόγησης του νερού για να ενισχυθεί η αποδοτικότερη χρήση του και μόνο στο 40% των εν λόγω σχεδίων περιλαμβάνονται μέτρα βελτίωσης της καταμέτρησης του νερού. Η μη αποτίμηση ενός σπάνιου πόρου όπως το νερό μπορεί να θεωρηθεί ως επιδότηση που βλάπτει το περιβάλλον. Επιπλέον, η συσταλτική ερμηνεία της έννοιας των υπηρεσιών υδάτων σε ορισμένα κράτη μέλη εμποδίζει την επίτευξη προόδου όσον αφορά την εφαρμογή πολιτικών ανάκτησης του κόστους εκτός από το πόσιμο νερό και την αποχέτευση²⁹. Αυτό περιορίζει σημαντικά τις δυνητικές επιπτώσεις των εν λόγω διατάξεων της ΟΠΥ.

Παράλληλα με τις **ενέργειες όσον αφορά την εφαρμογή** για να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση με το άρθρο 9, η Επιτροπή θα προσπαθήσει να διευκολύνει την εφαρμογή με την κατάρτιση

²⁷ Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο – Η αντιμετώπιση του προβλήματος της λειψυδρίας και της ξηρασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. COM(2007) 414 της 18.07.2007.

²⁸ Χάρτης πορείας για μια αποδοτική, από πλευράς πόρων, Ευρώπη, COM(2011) 571 της 20.9.2011.

²⁹ Μετά από καταγγελία, η Επιτροπή κίνησε διαδικασίες για παράβαση κατά εννέα κρατών μελών για συσταλτική ερμηνεία της έννοιας των υπηρεσιών υδάτων από πλευράς τους.

εγγράφου καθοδήγησης στο πλαίσιο της ΚΣΕ. Το έγγραφο καθοδήγησης θα επικεντρωθεί στην μεθοδολογία εκτίμησης του κόστους και του οφέλους των μέτρων σχετικά με το νερό που θα υποστηρίζουν την αποτελεσματικότητα από πλευράς κόστους και την περαιτέρω εφαρμογή της έννοιας της πληρωμής για υπηρεσίες οικοσυστήματος. Αυτό θα συμβάλλει στον εντοπισμό μέτρων αποδοτικής χρήσης του νερού και στην εφαρμογή της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει». Επιπλέον, η ύπαρξη πολιτικής τιμολόγησης του νερού προβλέπεται να αποτελεί προϋπόθεση για τη χρηματοδότηση ορισμένων έργων βάσει των προτάσεων της Επιτροπής για το ταμείο αγροτικής ανάπτυξης και το ταμείο συνοχής. Εάν οι εν λόγω προτάσεις τύχουν υποστήριξης θα αποτελέσουν ένα επιπλέον κίνητρο για την αποτελεσματική τιμολόγηση του νερού.

Η Επιτροπή έχει εντοπίσει σειρά πρόσθετων μέτρων που θα μπορούσαν να βελτιώσουν σημαντικά τη διαχείριση των υδάτων από ποσοτική σκοπιά και την αποδοτική χρήση του νερού στην Ευρώπη, συμβάλλοντας έτσι και στην επίτευξη των στόχων όσον αφορά την ποιότητα των υδάτων.

Πρώτον, σε συνεργασία με τον ΕΟΠ η Επιτροπή έχει καταρτίσει **λογαριασμούς υδάτων** σε επίπεδο λεκάνης απορροής ποταμού και επιμέρους συλλεκτήρων. Οι λογαριασμοί αυτοί θα πρέπει να εξειδικευτούν περισσότερο με τα κράτη μέλη και τους εμπλεκόμενους στο πλαίσιο της ΚΣΕ της ΟΠΥ, αλλά αποτελούν τον ελλείποντα κρίκο σε πολλές λεκάνες απορροής όσον αφορά τη διαχείριση των υδάτων. Υποδεικνύουν στους διαχειριστές των υδατικών πόρων την ποσότητα νερού που εισρέει στην εκάστοτε λεκάνη απορροής ποταμού και εκρέει από αυτή, καθώς και την ποσότητα νερού που αναμένεται ρεαλιστικά να διατίθεται προ της κατανομής. Οι λογαριασμοί υδάτων συμπληρώνουν ένα κενό με τον συνδυασμό γνώσεων που μέχρι σήμερα διατίθεντο κατά κατακερματισμένο και αποσπασματικό τρόπο. Εάν εφαρμοστούν ευρέως, μπορούν να συμβάλουν ιδιαίτερα στην επίλυση των προβλημάτων λειψυδρίας, π.χ. με καλύτερη ανάλυση των δομικών και επεισοδιακών κατηγοριών καταπόνησης των υδάτινων μαζών και με τη διευκόλυνση της κατανόησης των δεικτών που αφορούν υδατικούς πόρους. Οι λογαριασμοί υδάτων συνδέονται στενά με τον εντοπισμό της οικολογικής ροής, επειδή πρέπει να διασφαλίζουν το σεβασμό των αναγκών της φύσης και τη διατήρηση των υδατικών ισοζυγίων σε λεκάνη απορροής ποταμού εντός βιώσιμων ορίων. Αλλά οι λογαριασμοί υδάτων δεν επαρκούν από μόνοι τους, επειδή οι πληροφορίες που παρέχουν αποτελούν μόνο την βάση των μέτρων.

Δεύτερον, προκειμένου να βελτιωθεί η αποδοτική χρήση του νερού, οι αρχές διαχείρισης λεκανών απορροής ποταμών πρέπει να καθορίσουν **στόχους όσον αφορά την αποδοτική χρήση του νερού** για τις λεκάνες απορροής που υφίστανται - ή που προβλέπεται να υποστούν - καταπόνηση των υδάτινων μαζών, βάσει των **δεικτών καταπόνησης των υδάτινων μαζών** που έχουν καταρτιστεί στο πλαίσιο της διαδικασίας της ΚΣΕ και εφαρμόζονται σε επίπεδο λεκάνης απορροής ποταμού. Οι εν λόγω στόχοι πρέπει να καλύπτουν όλους τους κύριους κλάδους που χρησιμοποιούν νερό (βιομηχανία, παραγωγή ενέργειας, γεωργία, νοικοκυριά, κλπ.) και να συνδέονται στενά με τον στόχο επίτευξης καλής κατάστασης. Από αυτούς θα εξαρτηθεί, σε συνδυασμό με την προαναφερθείσα τιμολόγηση του νερού με κίνητρα, η αποφυγή του ενδεχόμενου **φαινομένου υποτροπής** (η βελτίωση της αποδοτικότητας κατά τη χρήση του νερού προκαλεί αύξηση και όχι μείωση της χρήσης και της κατανάλωσης νερού). Θα μπορούσαν να αποτελέσουν μέρος της διαδικασίας κατανομής του νερού και του καθορισμού των στόχων στα σχέδια διαχείρισης λεκανών απορροής ποταμών. Με τον τρόπο αυτό θα μπορούσε να εξοικονομηθεί νερό και ενέργεια, προς όφελος των υδάτινων οικοσυστημάτων και με αποτέλεσμα να περιοριστεί το κόστος και να μειωθούν οι εκπομπές θερμοκηπιακών αερίων. Για να εξασφαλιστεί συνέπεια και συγκρισιμότητα, η Επιτροπή προτείνει την κατάρτιση **κοινής μεθοδολογίας της ΕΕ** για τον καθορισμό στόχων

αποδοτικής χρήσης του νερού, που θα πρέπει να συμφωνηθεί στο πλαίσιο της διαδικασίας της ΚΣΕ.

Τρίτον, για να ενισχυθεί η αποδοτική χρήση του νερού στον κλάδο της οικοδομής, η Επιτροπή έχει αναλύσει τις διαθέσιμες επιλογές και αποφάσισε να καταρτίσει προαιρετικά κριτήρια οικολογικού σήματος και πράσινων δημόσιων συμβάσεων της ΕΕ³⁰ για **σχετιζόμενα με το νερό προϊόντα** κρίσιμης σημασίας και να εντάξει τα προϊόντα που σχετίζονται με το νερό στο πρόγραμμα εργασιών της οδηγίας περί **οικολογικού σχεδιασμού** και στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω προγράμματος³¹. Η εν λόγω επιλογή έχει αρκετά πλεονεκτήματα: είναι απλή για τους καταναλωτές, οι οποίοι στο μέλλον θα βρίσκουν στην αγορά μόνο συσκευές και προϊόντα με αποδοτικότερη χρήση του νερού τα οποία θα επισημαίνονται σαφώς με βάση την αποδοτικότητά τους· στηρίζεται σε προοδευτική προσέγγιση, επειδή δεν απαιτεί ανακαίνιση υφιστάμενων κτηρίων αλλά σταδιακή αντικατάσταση παλαιών προϊόντων με αποδοτικότερα που διατίθενται στην αγορά· θα αποδώσει σημαντική εξοικονόμηση ενέργειας, επειδή μεγάλο μέρος του νερού που καταναλώνουν τα νοικοκυριά θερμαίνεται προηγουμένως. Η εκτιμώμενη εξοικονόμηση ενέργειας για τις βρύσες και τις κεφαλές ντους ισοδυναμεί με 10,75 εκατομμύρια τόνους ισοδυνάμου πετρελαίου το 2020 και το διπλάσιο περίπου το 2030. Η εξοικονόμηση αυτή ισοδυναμεί με 3,5% περίπου της συνολικής οικιακής χρήσης ενέργειας στην ΕΕ των 27 ή με περίπου 1% της συνολικής χρήσης ενέργειας στην ΕΕ των 27.

Τέταρτον, στον τομέα της γεωργίας, οι προτάσεις της Επιτροπής για τη **μεταρρύθμιση της ΚΓΠ** που βρίσκονται προς το παρόν στο στάδιο της συζήτησης, παρέχουν (στο πλαίσιο του πυλώνα II για την αγροτική ανάπτυξη) βάση για χρηματοδότηση της βελτίωσης της **απόδοσης των αρδεύσεων** με τρόπους που συνάδουν με τους στόχους της ΟΠΥ και προλαμβάνουν το φαινόμενο της υποτροπής. Αυτό περιλαμβάνει και ελάχιστες μειώσεις της χρήσης νερού. Ελπίζεται ότι τα μέτρα αυτά θα υποστηριχτούν στα τελικά κείμενα της ΚΓΠ που θα συμφωνηθούν. Αυτό είναι σημαντικό, δεδομένου ότι η γεωργία αντιπροσωπεύει το 24% της υδροληψίας στην Ευρώπη και, παρόλο που αυτό ίσως να μην φαίνεται πολύ σε σύγκριση με το 44% που αντλείται για να χρησιμοποιηθεί ως νερό ψύξης στην παραγωγή ενέργειας, οι επιπτώσεις του στα αποθέματα είναι πολύ μεγαλύτερες. Στην παραγωγή ενέργειας σχεδόν όλο το νερό που χρησιμοποιείται για ψύξη επιστρέφεται σε υδάτινη μάζα, αλλά για την γεωργία το τμήμα αυτό είναι συχνά το ένα τρίτο³².

Πέμπτον, σχετικά με το πρόβλημα **των διαρροών από τα δίκτυα ύδρευσης**, η Επιτροπή πιστεύει ότι αυτό μόνο κατά περίπτωση μπορεί να αντιμετωπιστεί, για την εκτίμηση του περιβαλλοντικού και του οικονομικού οφέλους που θα προκύψει από τον περιορισμό των διαρροών. Η κατάσταση διαφέρει πολύ μεταξύ των κρατών μελών αλλά και εντός κάθε κράτους μέλους, δεδομένου ότι τα ποσοστά διαρροής κυμαίνονται από 7% έως 50% ή και περισσότερο. Η Επιτροπή θα συνεργαστεί με τον κλάδο των υδάτων της ΕΕ για να επιταχύνει την ανάπτυξη και διάδοση **βέλτιστων πρακτικών** για τα βιώσιμα επίπεδα οικονομικών διαρροών και, γενικότερα ενός στρατηγικού οράματος για το μέλλον της υποδομής υδάτων

³⁰ Οικολογικό σήμα της ΕΕ <http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/>· Πράσινες δημόσιες συμβάσεις της ΕΕ, http://ec.europa.eu/environment/gpp/index_en.htm

³¹ Οδηγία 2009/125/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση πλαισίου για τον καθορισμό απαιτήσεων οικολογικού σχεδιασμού όσον αφορά τα προϊόντα που καταναλώνουν ενέργεια, ΕΕ L 285 της 31.10.2009· οδηγία 2010/30/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, για την ένδειξη της κατανάλωσης ενέργειας και λοιπών πόρων από τα συνδεδεμένα με την ενέργεια προϊόντα μέσω της επισήμανσης και της παροχής ομοιόμορφων πληροφοριών σχετικά με αυτά, ΕΕ L 153 της 18.6.2010.

³² <http://www.eea.europa.eu/articles/the-water-we-eat>.

που θα συμβάλλει στην προσαρμογή της στην κλιματική αλλαγή σε έναν κόσμο με όλο και σπανιότερους πόρους.

Τέλος, η εμπορία δικαιωμάτων χρήσης νερού αποτελεί ένα επιπλέον μέσο, που χρησιμοποιείται κυρίως εκτός ΕΕ και το οποίο θα μπορούσε να συμβάλει στη βελτίωση της αποδοτικής χρήσης του νερού και την αντιμετώπιση της καταπόνησης των υδάτινων μαζών, εάν εφαρμοστεί βιώσιμο γενικό ανώτατο όριο για τη χρήση του νερού. Η εμπορία δικαιωμάτων χρήσης νερού συνεπάγεται σχετικά υψηλό διοικητικό κόστος και, κατ' αρχήν, έχει νόημα μόνο μεταξύ χρηστών νερού σε καθορισμένη λεκάνη απορροής ποταμού. Παρόλο που δεν θα ήταν σκόπιμη η δημιουργία ενός τέτοιου συστήματος σε επίπεδο ΕΕ, η Επιτροπή προτείνει την κατάρτιση **εγγράφου καθοδήγησης στο πλαίσιο της ΚΣΕ** προκειμένου να συμβάλει στην ανάπτυξη του συστήματος εμπορίας **δικαιωμάτων χρήσης νερού** στα κράτη μέλη που θα επιλέξουν να το χρησιμοποιήσουν.

Πίνακας 3

Προτεινόμενη στο προσχέδιο δράση	Ποιος θα την αναλάβει;	Μέχρι πότε;
Επιβολή υποχρεώσεων τιμολόγησης νερού/ανάκτησης κόστους βάσει της οδηγίας-πλαισίου για τα ύδατα, συμπεριλαμβανομένης της καταμέτρησης, κατά περίπτωση Καθιέρωση της τιμολόγησης του νερού/ανάκτησης του κόστους ως προϋπόθεσης στο πλαίσιο του Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης και του Ταμείου Συνοχής	Επιτροπή Συμβούλιο, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και Επιτροπή	σε εξέλιξη Από το 2014
Κατάρτιση εγγράφου καθοδήγησης στο πλαίσιο της ΚΣΕ για τα καθεστώτα εμπορίας και την εκτίμηση κόστους/οφέλους	Επιτροπή, κράτη μέλη και εμπλεκόμενοι	2014
Καθιέρωση της μείωσης της χρήσης νερού ως προϋπόθεσης για ορισμένα αρδευτικά έργα στο πλαίσιο της αγροτικής ανάπτυξης.	Συμβούλιο, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και Επιτροπή	Από το 2014
Κατάρτιση εγγράφου καθοδήγησης στο πλαίσιο της ΚΣΕ για τους λογαριασμούς υδάτων (και την οικολογική ροή).	Επιτροπή, κράτη μέλη και εμπλεκόμενοι	2014
Κατάρτιση εγγράφου καθοδήγησης για την ΚΣΕ σχετικά με τον καθορισμό στόχων	Επιτροπή, κράτη μέλη και εμπλεκόμενοι	2014
Ένταξη των προϊόντων που σχετίζονται με το νερό στο πρόγραμμα εργασιών της οδηγίας περί οικολογικού σχεδιασμού.	Επιτροπή	2012

Κατάρτιση προαιρετικών κριτηρίων για το οικολογικό σήμα και για τις πράσινες δημόσιες συμβάσεις της ΕΕ.		2013
Διάδοση βέλτιστων πρακτικών/εργαλείων για την επίτευξη βιώσιμου επιπέδου οικονομικών διαρροών.	Επιτροπή, κράτη μέλη και κλάδος των υδάτων	2013

2.4. Η τρωτότητα των υδάτων της ΕΕ: προβλήματα και λύσεις

Από τα στοιχεία της εκτίμησης επιπτώσεων του προσχεδίου προκύπτουν διογκούμενες τάσεις ξηρασίας στις ροές ποταμών και απώλειες από πλημμύρες κατά τις τελευταίες δεκαετίες στην Ευρώπη. Αυτό υπογραμμίζει την ανάγκη ενίσχυσης της ανθεκτικότητας του υδάτινου οικοσυστήματος, προκειμένου να προσαρμοστεί στο μεταβαλλόμενο κλίμα, γεγονός που είναι πιθανόν να προσθέσει πιέσεις, όπως υψηλότερη θερμοκρασία του νερού και χωροκατακτητικά ξένα είδη. Ταυτόχρονα, απαιτείται η εξέταση μέτρων βάσει προσέγγισης για ενοποιημένη διαχείριση των καταστροφών, τα οποία να στοχεύουν συγκεκριμένα στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων ακραίων φαινομένων, όπως ξηρασιών και πλημμυρών, των οποίων η συχνότητα, η ένταση και οι περιβαλλοντικές και οικονομικές ζημιές φαίνεται ότι έχουν αυξηθεί κατά την τελευταία τριακονταετία.

Η οδηγία της ΕΕ για τις πλημμύρες προβλέπει την εκπόνηση σχεδίων διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας μέχρι το 2015, που πρέπει να συντονιστούν πλήρως με τον δεύτερο κύκλο των σχεδίων διαχείρισης λεκανών απορροής ποταμών που επίσης πρέπει να έχουν εκπονηθεί το 2015. Τα σχέδια διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας πρέπει επίσης να λαμβάνονται υπόψη κατά την εκπόνηση σχεδίων διαχείρισης διατομεακών και πολλαπλών κινδύνων. Αυτό ελπίζεται ότι θα οδηγήσει σε βελτιωμένο σχεδιασμό χρήσεων γης και χωροταξίας, που να συνεκτιμά δεόντως την κλιματική αλλαγή, την ανθεκτικότητα σε καταστροφές και τις ανάγκες προσαρμογής³³.

Μεταξύ των μέτρων που θα μπορούσαν να συμβάλλουν σημαντικά στον περιορισμό των αρνητικών επιπτώσεων των πλημμυρών και της ξηρασίας είναι οι **πράσινες υποδομές**, ιδίως τα **μέτρα φυσικής συγκράτησης των υδάτων**. Σε αυτά συγκαταλέγονται η αποκατάσταση κατακλυζόμενων εκτάσεων και υγροτόπων, που μπορούν να συγκρατούν νερό σε περιόδους ισχυρού – ή υπερβολικού – υετού, προκειμένου να χρησιμοποιηθεί σε περιόδους έλλειψης. Οι πράσινες υποδομές μπορούν να συμβάλλουν στην παροχή υπηρεσιών οικοσυστήματος σύμφωνα με τη στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα³⁴. Ο περιορισμός της σφράγισης του εδάφους είναι ένα άλλο μέτρο που μπορεί να μειώσει τον κίνδυνο πλημμυρών³⁵. Τα εν

³³ Η Επιτροπή έχει δημιουργήσει το Ευρωπαϊκό Σύστημα Επίγνωσης Πλημμυρών ως αποτελεσματικό εργαλείο ενίσχυσης της ετοιμότητας αντιμετώπισης διασυννοριακών πλημμυρών στην Ευρώπη, το οποίο εγκρίθηκε ως μέρος της υπηρεσίας διαχείρισης εκτάκτων αναγκών της GMES (GIO EMS).

³⁴ Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: Η ασφάλεια ζωής μας, το φυσικό μας κεφάλαιο: στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2020. COM(2011) 244 της 3.5.2011.

³⁵ Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής «Κατευθυντήριες γραμμές για τις βέλτιστες πρακτικές περιορισμού, μετριασμού ή αντιστάθμισης της σφράγισης του εδάφους», SWD(2012) 101 τελικό/2 της 15.5.2012

λόγω μέτρα πρέπει να συμπεριληφθούν τόσο στα σχέδια διαχείρισης λεκανών απορροής ποταμών, όσο και στα σχέδια διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας και, όπως προαναφέρθηκε, πρέπει να χρηματοδοτηθούν κατά προτεραιότητα από την **ΚΓΠ, το Ταμείο Συνοχής και τα διαρθρωτικά ταμεία**.

Η ανακοίνωση της Επιτροπής του 2007 σχετικά με την λειψυδρία και την ξηρασία περιλάμβανε, εκτός από τις προαναφερθείσες επιλογές για την αποδοτική χρήση του νερού, πρόταση για εξέταση του ενδεχόμενου να δημιουργηθούν «πρόσθετες υποδομές υδροδότησης». Στην ανακοίνωση προτεινόταν επίσης μια ιεραρχία υδάτων, βάσει της οποίας εξετάζονται πρόσθετες επιλογές υδροδότησης (π.χ. αφαλάτωση) μόνο μετά την εξάντληση όλων των άλλων βελτιώσεων της απόδοσης στη ζήτηση. Αυτό πρέπει να στηρίζεται σε ανάλυση κόστους-οφέλους.

Από τις διαβουλεύσεις με τους ενδιαφερόμενους που προηγήθηκαν του προσχεδίου προέκυψε ως ζήτημα που απαιτεί την προσοχή της ΕΕ μια εναλλακτική επιλογή σχετικά με την υδροδότηση – η **επαναχρησιμοποίηση του νερού για άρδευση ή στη βιομηχανία**. Η επαναχρησιμοποίηση του νερού (που προέρχεται π.χ. από την επεξεργασία λυμάτων ή από βιομηχανικές εγκαταστάσεις) θεωρείται ότι επηρεάζει λιγότερο το περιβάλλον σε σχέση με άλλες εναλλακτικές πηγές υδροδότησης (π.χ. μεταφορές νερού ή αφαλάτωση), αλλά στην ΕΕ η χρήση της είναι περιορισμένη. Αυτό φαίνεται ότι οφείλεται στην έλλειψη κοινών ενωσιακών περιβαλλοντικών/υγειονομικών προτύπων για το επαναχρησιμοποιούμενο νερό και στα δυνητικά εμπόδια στην ελεύθερη κυκλοφορία γεωργικών προϊόντων που έχουν αρδευτεί με επαναχρησιμοποιημένο νερό. Η Επιτροπή θα εξετάσει το **κατάλληλότερο μέσο σε επίπεδο ΕΕ** για να ενθαρρύνει την επαναχρησιμοποίηση του νερού, συμπεριλαμβανομένου και κανονισμού θέσπισης κοινών προτύπων. Το 2015 θα υποβάλει πρόταση, υποκείμενη σε κατάλληλη εκτίμηση επιπτώσεων, για να εξασφαλιστεί η διατήρηση υψηλού επιπέδου προστασίας της δημόσιας υγείας και του περιβάλλοντος στην ΕΕ.

Όσον αφορά την ξηρασία, η Επιτροπή θα συνεχίσει την ανάπτυξη του **Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου για την Ξηρασία** που θα ενεργεί ως σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης προκειμένου να ενισχυθεί η ετοιμότητα των κρατών μελών και των εμπλεκόμενων. Θα επιβάλει επίσης την εφαρμογή των σχετικών απαιτήσεων της ΟΠΥ και – μέσω της εκ μέρους της ενημέρωσης σχετικά με τον πρώτο κύκλο των σχεδίων διαχείρισης λεκανών απορροής ποταμών – θα ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να ενσωματώσουν καλύτερα την διαχείριση του κινδύνου ξηρασίας και τις πτυχές που αφορούν την αλλαγή του κλίματος στα μελλοντικά τους σχέδια διαχείρισης λεκανών απορροής ποταμών και κατά την εκπόνηση σχεδίων διαχείρισης διατομεακών και πολλαπλών κινδύνων.

Πίνακας 4

Προτεινόμενη στο προσχέδιο δράση	Ποιος θα την αναλάβει;	Μέχρι πότε;
Εκπόνηση εγγράφου καθοδήγησης στο πλαίσιο της ΚΣΕ για τα μέτρα φυσικής συγκράτησης των υδάτων (πράσινες υποδομές)	Επιτροπή, κράτη μέλη και εμπλεκόμενοι	2014
Οικολογικός πυλώνας Ι της ΚΓΠ προς στήριξη μέτρων φυσικής συγκράτησης των υδάτων (μέσω πεδίων οικολογικής εστίασης)	Επιτροπή και κράτη μέλη	Από το 2014

Χρήση των διαρθρωτικών ταμείων, του Ταμείου Συνοχής και δανείων της ΕΤΕπ για την στήριξη μέτρων φυσικής συγκράτησης των υδάτων.	Επιτροπή, ΕΤΕπ και κράτη μέλη	2014-2021
Επιβολή των απαιτήσεων της ΟΠΥ σχετικά με τη διαχείριση του κινδύνου ξηρασίας	Επιτροπή	σε εξέλιξη
Εκπόνηση σχεδίων διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας	Κράτη μέλη	2015
Πρόταση (κανονιστικής) πράξης σχετικά με τα πρότυπα επαναχρησιμοποίησης του νερού.	Επιτροπή	2015
Περαιτέρω ανάπτυξη του Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου για την Ξηρασία	Επιτροπή	2013-2014

2.5. Οριζόντιες λύσεις

Η Επιτροπή έχει εντοπίσει σειρά οριζόντιων επιλογών για την προώθηση των στόχων της ενωσιακής πολιτικής για τα ύδατα.

Οι **Συμπράξεις Καινοτομίας** για το νερό και για τη γεωργική παραγωγικότητα και βιωσιμότητα που δρομολογήθηκαν στις αρχές του έτους³⁶ θα συμβάλουν στην εξεύρεση λύσεων για τα προβλήματα ύδρευσης σε αστικά, βιομηχανικά και γεωργικά πλαίσια. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα την επίτευξη περιβαλλοντικών στόχων και, ταυτόχρονα, τη δημιουργία εμπορικών ευκαιριών. Υφίσταται μια ταχέως αναπτυσσόμενη παγκόσμια αγορά υδάτων που εκτιμάται ότι θα αντιπροσωπεύει σχεδόν ένα τρις. ευρώ μέχρι το 2020. Από μια αύξηση κατά 1% του ρυθμού ανάπτυξης του κλάδου των υδάτων στην Ευρώπη μπορεί να δημιουργηθούν 10.000 έως 20.000 νέες θέσεις εργασίας. Εκμεταλλευόμενη νέες και σημαντικές εμπορικές ευκαιρίες, η Ευρώπη μπορεί να καταλάβει σταδιακά παγκόσμια ηγετική θέση στην αγορά της καινοτομίας και της τεχνολογίας που σχετίζονται με το νερό. Οι Συμπράξεις Καινοτομίας θα επιχειρήσουν να διευκολύνουν τις σχέσεις μεταξύ προμηθευτών και παρόχων καινοτόμων λύσεων και να διαδώσουν δοκιμασμένες λύσεις, π.χ. μέσω της δημιουργίας ηλεκτρονικής «αγοράς» και της συγκρότησης εξειδικευμένων δικτύων.

Οι λοιπές οριζόντιες επιλογές μπορούν να συνοψιστούν γενικά σε δύο πεδία: **βελτίωση της βάσης γνώσεων και βελτίωση της διακυβέρνησης.**

Αναφορικά με τη βάση γνώσεων, το **Σύστημα Πληροφοριών για τα Ύδατα στην Ευρώπη (WISE)** συλλέγει ήδη εντυπωσιακή ποσότητα πληροφοριών ανά την ΕΕ για την κατάσταση των υδάτων και τις σχετικές πολιτικές. Ωστόσο, εξακολουθούν να υφίστανται κενά. Συχνά οι πληροφορίες είναι κατακερματισμένες και δεν διατίθενται άμεσα στα διάφορα επίπεδα λήψης αποφάσεων. Η Επιτροπή προτείνει την ανάπτυξη του εν λόγω εργαλείου προκειμένου να εξασφαλιστεί, μέσω των διαδοχικών σχεδίων εφαρμογής του, η **πλήρης διαλειτουργικότητά**

³⁶ Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την ευρωπαϊκή σύμπραξη καινοτομίας για το νερό, COM(2012) 216 τελικό της 10.5.2012. Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την ευρωπαϊκή σύμπραξη καινοτομίας για την «γεωργική παραγωγικότητα και βιωσιμότητα», COM(2012) 79 τελικό της 29.2.2012.

του με τα συστήματα πληροφοριών που χρησιμοποιούνται σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο με στόχο την βελτίωση της κατανόησης των υδάτινων οικοσυστημάτων. Ιδιαίτερα, η βάση γνώσεων θα αξιοποιήσει την ανάπτυξη και εφαρμογή των συστημάτων INSPIRE³⁷, SEIS³⁸ και GMES, καθώς και τα διάφορα υφιστάμενα ερευνητικά έργα στον τομέα των υδάτων στο πλαίσιο του 7^{ου} προγράμματος-πλασίου έρευνας και εκείνα που θα εκτελεστούν στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζοντας 2020»³⁹. Όσον αφορά τις στατιστικές για τα ύδατα, η Επιτροπή θα προτείνει οι **κανονισμοί για τους περιβαλλοντικούς λογαριασμούς και στατιστικές**⁴⁰ να περιλάβουν τις απαιτήσεις για πληροφορίες που είναι χρησιμότερες για τις ανάγκες διαμόρφωσης της πολιτικής στον τομέα των υδάτων. Σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη η Επιτροπή θα επιδιώξει επίσης την **περαιτέρω εναρμόνιση των κύκλων υποβολής εκθέσεων** βάσει της νομοθεσίας περί υδάτων, προκειμένου να περιοριστεί ο διοικητικός φόρτος, υποβάλλοντας πρόταση για περαιτέρω ενοποίηση και, όπου απαιτείται, στοχοθετημένες τροποποιήσεις της συναφούς νομοθεσίας (οδηγία-πλαίσιο για τα ύδατα, οδηγία για τη νιτρορύπανση, οδηγία για τα αστικά λύματα).

Η Επιτροπή θα συνεχίσει να υποστηρίζει τις εργασίες **βελτίωσης της διεπαφής επιστήμης-πολιτικής** και θα αναπτύξει περαιτέρω το πρωτότυπο του **υδρο-οικονομικού μοντέλου** που κατασκεύασε το Κοινό Κέντρο Ερευνών για να υποστηρίξει την εκτίμηση επιπτώσεων του προσχεδίου. Αυτό θα συμβάλλει επίσης στην εκτίμηση του κόστους και του οφέλους των σεναρίων αναφοράς και των προγραμμάτων μέτρων των κρατών μελών, σε συνδυασμό με άλλα εργαλεία σε εθνικό επίπεδο ή/και σε επίπεδο λεκάνης απορροής ποταμού.

Όσον αφορά την διακυβέρνηση, η Επιτροπή προτείνει, στο πλαίσιο της ΚΣΕ, να δημιουργηθεί ένα απλό και εθελοντικό **σύστημα αξιολόγησης από ομότιμους κριτές**, μέσω του οποίου οι αρμόδιες για τις λεκάνες απορροής ποταμών περιφερειακές αρχές θα μπορούν να υποβάλλουν τα οικεία προσχέδια διαχείρισης των λεκανών απορροής προς αξιολόγηση από άλλες περιφερειακές αρχές, στο ίδιο ή σε άλλα κράτη μέλη. Αυτό αναμένεται να ευνοήσει την αμοιβαία άντληση διδαγμάτων και να βελτιώσει την ποιότητα των σχεδίων και τη συμμόρφωσή τους με τις απαιτήσεις της ΟΠΥ. Η Επιτροπή, βάσει της δικής της αξιολόγησης του πρώτου κύκλου των σχεδίων διαχείρισης λεκανών απορροής ποταμών, θα μπορούσε να συμβάλει στον εντοπισμό των αρμόδιων για τις λεκάνες απορροής περιφερειακών αρχών που θα μπορούσαν να αντλήσουν το μεγαλύτερο όφελος από μια τέτοια ανταλλαγή.

Ως μέρος της μεταρρύθμισης της ΚΓΠ, η Επιτροπή πρότεινε την εισαγωγή **ειδικών απαιτήσεων της ΟΠΥ στον μηχανισμό πολλαπλής συμμόρφωσης της ΚΓΠ**. Οι λεπτομέρειες της εν λόγω πρότασης θα πρέπει να καθοριστούν σε κατ' εξουσιοδότηση πράξεις, αλλά εάν αυτή εγκριθεί, θα μπορούσε να αποτελέσει ισχυρό κίνητρο για την εκπλήρωση των απαιτήσεων της ΟΠΥ σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης, για παράδειγμα όσον αφορά τις άδειες άντλησης ή κατακράτησης, με αποτέλεσμα να αντιμετωπιστούν σημαντικές γεωργικές πιέσεις στο υδάτινο περιβάλλον.

³⁷ Βλέπε <http://inspire.jrc.ec.europa.eu/>.

³⁸ Βλέπε <http://ec.europa.eu/environment/seis/>.

³⁹ Βλέπε http://ec.europa.eu/research/horizon2020/index_en.cfm.

⁴⁰ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 691/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, σχετικά με τους ευρωπαϊκούς περιβαλλοντικούς οικονομικούς λογαριασμούς, ΕΕ L 192 της 22.7.2011.

Ως μέρος της συνέχειας που δόθηκε στην πρόσφατη ανακοίνωση της Επιτροπής για τη βελτίωση των οφελών από τα περιβαλλοντικά μέτρα της ΕΕ⁴¹, η Επιτροπή επεξεργάζεται προς το παρόν την **ενίσχυση των απαιτήσεων όσον αφορά τις επιθεωρήσεις και την επιτήρηση** που θα ισχύει καλύπτει ολόκληρο το σώμα του ενωσιακού δικαίου στο τομέα του περιβάλλοντος. Ο κλάδος των υδάτων αποτελεί έναν από τους τομείς ζωτικής σημασίας που θα καλυφθούν. Η Επιτροπή θα εξετάσει επίσης με ποιον τρόπο η στενότερη συνεργασία με τα κράτη μέλη μέσω συμφωνιών εταιρικής σχέσης για την εφαρμογή θα μπορούσε να βελτιώσει τη συμμόρφωση στο μέλλον όσον αφορά ζητήματα όπως η υπερκατανόμη νερού ή η παράνομη υδροληψία.

Όπως υπογραμμίζεται στον χάρτη πορείας της Επιτροπής για μια αποδοτική, από πλευράς πόρων, Ευρώπη, το νερό αποτελεί σπάνιο πόρο του οποίου η αποδοτική χρήση θα αποφέρει σημαντικά οικονομικά οφέλη σε πολλούς κλάδους της οικονομίας. Συνεπώς, η Επιτροπή θα αναλύσει τις πτυχές που συνδέονται με το νερό στην **ετήσια έρευνα για την ανάπτυξη** και στις **ειδικές κατά χώρα συστάσεις**, κατά περίπτωση, για μεμονωμένα κράτη μέλη στο πλαίσιο της διαδικασίας του **Ευρωπαϊκού Εξαμήνου**. Για τις τρίτες χώρες θα εργαστεί στο πλαίσιο της διαδικασίας προσχώρησης και των διαρθρωμένων διαλόγων που διεξάγει με τους γείτονες της ΕΕ.

Τέλος, η Επιτροπή υποστηρίζει τη χρήση **εργαλείων ευαισθητοποίησης**, όπως οι επικοινωνιακές εκστρατείες⁴², τα καθεστώτα πιστοποίησης⁴³ και τα αποτυπώματα⁴⁴, προκειμένου να δώσει στους χρήστες του νερού κίνητρα για αειφόρες επιλογές.

Το προσχέδιο επιδιώκει να επιτύχει ευρεία βελτίωση των υδάτινων οικοσυστημάτων, γεγονός που θα συμβάλει θετικά στην επίτευξη του στόχου της στρατηγικής της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα, που είναι η ανάσχεση της απώλειας βιοποικιλότητας και της υποβάθμισης των υπηρεσιών οικοσυστήματος στην ΕΕ μέχρι το 2020 και η αποκατάστασή τους στο μέτρο του εφικτού. Θα εντείνει τις εργασίες ενίσχυσης της ανθεκτικότητας στις καταστροφές⁴⁵ και προσαρμογής στην αλλαγή του κλίματος⁴⁶ και θα επιτύχει το σχετικό με τα ύδατα ορόσημο του χάρτη πορείας για μια αποδοτική, από πλευράς πόρων, ΕΕ. Δεδομένου ότι η κατάσταση του θαλάσσιου περιβάλλοντος επηρεάζεται σε μεγάλη έκταση από πιέσεις που βρίσκονται στην ξηρά, το προσχέδιο θα συμβάλλει στην επίτευξη καλής περιβαλλοντικής κατάστασης στο πλαίσιο της οδηγίας-πλαίσιου για τη θαλάσσια στρατηγική⁴⁷, υπό τον όρο ότι θα υπάρξει επαρκής συντονισμός με τα προγράμματα μέτρων βάσει της θαλάσσιας στρατηγικής, τα οποία πρέπει να εκπονηθούν μέχρι το 2015.

Σχετικά με τις διασυνοριακές υδάτινες μάζες, η Επιτροπή θα συνεχίσει να εργάζεται για να ενθαρρύνει τις υποψήφιες για προσχώρηση και τις γειτονικές χώρες να

⁴¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής Communication on Improving the delivery of benefits from EU environment measures: building confidence through better knowledge and responsiveness COM(2012)95 τελικό της 7.3.2012

⁴² Βλέπε επικοινωνιακή εκστρατεία «Το ξύπνημα της γενιάς» (Generation Awake) <http://www.generationawake.eu>.

⁴³ Βλέπε Ευρωπαϊκό σύστημα διαχείρισης νερού (European Water Stewardship/EWS) <http://www.ewp.eu/activities/water-stewardship/>

⁴⁴ Βλέπε ISO http://www.iso.org/iso/catalogue_detail?csnumber=43263

⁴⁵ Ανακοίνωση της Επιτροπής με τον τίτλο «Κοινοτική προσέγγιση για την πρόληψη φυσικών και ανθρωπογενών καταστροφών», COM (2009) 82 τελικό.

⁴⁶ Η Επιτροπή εργάζεται για την εκπόνηση ενοποιημένης στρατηγικής προσαρμογής της ΕΕ μέχρι το 2013.

⁴⁷ Οδηγία 2008/56/ΕΚ περί πλαισίου κοινοτικής δράσης στο πεδίο της πολιτικής για το θαλάσσιο περιβάλλον, ΕΕ L 164 της 25.6.2008.

εναρμονίσουν τη νομοθεσία τους με το περιβαλλοντικό κεκτημένο της ΕΕ και να παρέχει στις εν λόγω χώρες τεχνική υποστήριξη.

Πίνακας 5

Προτεινόμενη στο προσχέδιο δράση	Ποιος θα την αναλάβει;	Μέχρι πότε;
Υλοποίηση των Συμπράξεων Καινοτομίας για το νερό και για τη γεωργική παραγωγικότητα και βιωσιμότητα.	Επιτροπή και εμπλεκόμενοι	Από το 2013
Αναβάθμιση του WISE.	ΕΟΠ, Επιτροπή, κράτη μέλη και εμπλεκόμενοι	2015
Εξορθολογισμός των απαιτήσεων για την υποβολή εκθέσεων και τις στατιστικές	ΕΟΠ, Επιτροπή, κράτη μέλη και εμπλεκόμενοι	2014
Ολοκλήρωση του υδρο-οικονομικού μοντέλου	ΕΟΠ, Επιτροπή, κράτη μέλη και εμπλεκόμενοι	2013
Συνέχιση των εργασιών της ΚΣΕ για τη διεπαφή επιστήμης-πολιτικής	ΕΟΠ, Επιτροπή, κράτη μέλη και εμπλεκόμενοι	σε εξέλιξη
Δημιουργία και χρήση, στο πλαίσιο της ΚΣΕ, ενός συστήματος αξιολόγησης από ομότιμους κριτές για τα σχέδια διαχείρισης λεκανών απορροής ποταμών.	Επιτροπή, κράτη μέλη και εμπλεκόμενοι	2013-2016
Προσθήκη απαιτήσεων της οδηγίας-πλαισίου για τα ύδατα στην πολλαπλή συμμόρφωση στο πλαίσιο της ΚΓΠ.	Συμβούλιο, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και Επιτροπή	Όταν θα πληρούνται οι προϋποθέσεις που περιλαμβάνονται στην πρόταση της Επιτροπής (δηλ. το νωρίτερο το 2014)
Ενίσχυση των απαιτήσεων για τις επιθεωρήσεις και την επιτήρηση.	Επιτροπή	2013
Εξέταση των ειδικών κατά χώρα συστάσεων σχετικά με τα ύδατα στο πλαίσιο της διαδικασίας του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.	Επιτροπή, Ευρωπαϊκό Συμβούλιο	2013
Στήριξη εργαλείων ευαισθητοποίησης σχετικά με την κατανάλωση νερού (π.χ.	Επιτροπή, κράτη μέλη και	σε εξέλιξη

εθελοντικά καθεστώτα επισήμανσης και πιστοποίησης).	εμπλεκόμενοι	
---	--------------	--

2.6. Διεθνείς πτυχές

Το προσχέδιο εστιάζεται πρωταρχικά στα ύδατα της Ευρώπης. Το νερό αποτελεί ζήτημα τοπικού ενδιαφέροντος, αλλά είναι επίσης και διεθνές πρόβλημα που διασυνδέεται με πολλά άλλα ζητήματα, όπως η επισιτιστική ασφάλεια, η ερημοποίηση, η κλιματική αλλαγή, οι επιπτώσεις των φυσικών και των ανθρωπογενών καταστροφών κλπ., που όλα έχουν σημαντικές διαστάσεις από οικονομικής και κοινωνικής πλευράς και από πλευράς ασφάλειας. Η ΕΕ συμμετέχει ενεργά σε πολλούς από αυτούς τους τομείς σε συνέχεια των δεσμεύσεων που έχει αναλάβει βάσει του προγράμματος δράσης «21^{ος} αιώνας», των τριών συνδιασκέψεων του Ρίο (για την ερημοποίηση, την κλιματική αλλαγή και τη βιοποικιλότητα), των αναπτυξιακών στόχων της χιλιετίας που αφορούν το νερό, του προγράμματος εφαρμογής του Γιοχάνεσμπουργκ και, πιο πρόσφατα, της συνδιάσκεψης Ρίο+20. Οι εν λόγω δεσμεύσεις θα συνεχίσουν να έχουν υψηλή προτεραιότητα για την ΕΕ.

Ο κόσμος έχει επιτύχει τον αναπτυξιακό στόχο της χιλιετίας για το 2015, ήτοι τη μείωση στο μισό του ποσοστού των ανθρώπων που δεν έχουν βιώσιμη πρόσβαση σε ασφαλές πόσιμο νερό το 2011, αλλά πολλές αφρικανικές χώρες παραμένουν εκτός χρονοδιαγράμματος όσον αφορά την πρόσβαση στο νερό. Ο κόσμος εξακολουθεί να απέχει πολύ από την επίτευξη του αναπτυξιακού στόχου της χιλιετίας για την πρόσβαση σε αποχέτευση, αφού σήμερα 2,5 δισεκατομμύρια άνθρωποι δεν διαθέτουν βελτιωμένη αποχέτευση.

Η αύξηση του πληθυσμού και οι αντικρουόμενες ανάγκες των χρηστών του νερού θα έχουν ως αποτέλεσμα την αύξηση της παγκόσμιας ζήτησης νερού κατά 30-60% μέχρι το 2025. Το ποσοστό αυτό μπορεί να διπλασιαστεί μέχρι το 2050⁴⁸. Οι εν λόγω τάσεις θα επιδεινωθούν από την κλιματική αλλαγή, με σημαντικές επιπτώσεις στην επισιτιστική ασφάλεια.

Με δεδομένα τη νέα ώθηση της αναπτυξιακής πολιτικής της ΕΕ⁴⁹ και τις προτεραιότητες και τις στρατηγικές των αναπτυσσόμενων χωρών και περιφερειών εταίρων, η διαχείριση του νερού στο πλαίσιο της αναπτυξιακής συνεργασίας της ΕΕ πρέπει να εστιαστεί στις εξής πτυχές:

- **Πρόσβαση σε ασφαλές πόσιμο νερό και σε βασικές υπηρεσίες αποχέτευσης**, που ανακηρύχθηκε θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα από τα Ηνωμένα Έθνη το 2010 και επαναβεβαιώθηκε στη διακήρυξη του Ρίο+20 το 2012⁵⁰.
- **Νερό για οικονομική μεγέθυνση και αειφόρο ανάπτυξη**. Η ΕΕ θα αποδώσει ιδιαίτερη προσοχή στην κατανομή και χρήση του νερού στους κλάδους της οικονομίας, στην βιώσιμη γεωργία και στη διασύνδεση μεταξύ νερού-γεωργίας-ενέργειας-περιβάλλοντος.
- **Διακυβέρνηση στον υδατικό τομέα**: Ζωτική σημασία για την υλοποίηση της δέσμευσης της διακήρυξης του Ρίο+20 για «σημαντική βελτίωση της εφαρμογής της

⁴⁸ Ευρωπαϊκή έκθεση για την ανάπτυξη 2011/2012 http://ec.europa.eu/europeaid/what/development-policies/research-development/erd-2011-2012_en.htm

⁴⁹ Πρόγραμμα δράσης για αλλαγή — COM (2011) 637 τελικό, που εκδόθηκε στις 13 Οκτωβρίου 2011.

⁵⁰ Βλέπε <http://www.uncsd2012.org/index.html>.

ενοποιημένης διαχείρισης των υδατικών πόρων σε όλα τα επίπεδα, κατά περίπτωση» έχει ένα αποτελεσματικό θεσμικό πλαίσιο που να οδηγεί σε χρηστή διακυβέρνηση στον υδατικό τομέα σε επίπεδο λεκάνης απορροής ποταμών. Η επαρκής διακυβέρνηση και η αειφόρος διαχείριση των υδάτων σε περιφερειακό και διασυνοριακό επίπεδο συμβάλλουν επίσης στην εξασφάλιση ειρήνης και πολιτικής σταθερότητας μέσω της διασύνδεσης νερού και ασφάλειας.

Θα υπάρξει επίσης ανάγκη για μηχανισμούς συντονισμού μεταξύ εταίρων και περιφερειών-εταίρων της ΕΕ που μπορούν να αξιοποιήσουν την Πρωτοβουλία για το Νερό της ΕΕ.

Η στήριξη της ΕΕ προς χώρες και περιφέρειες εταίρους πρέπει να αξιοποιεί τις εμπειρίες και τις γνώσεις που αποκτώνται από τη διαχείριση των υδάτων στην ΕΕ, ιδίως την εφαρμογή της ΟΠΥ. Η ενωσιακή Σύμπραξη Καινοτομίας για το νερό μπορεί επίσης να διαθέσει και να διαδώσει καινοτόμες λύσεις όσον αφορά της προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι αναπτυσσόμενες χώρες στον τομέα των υδάτων.

Το νερό που είναι ενσωματωμένο σε εμπορικώς διακινούμενα γεωργικά και βιομηχανικά προϊόντα από αναπτυσσόμενες χώρες πρέπει να λαμβάνεται υπόψη στα σχέδια διαχείρισης των υδάτων των χωρών εταίρων και στις πολιτικές της ΕΕ. Από την άποψη αυτή, η ΕΕ πρέπει να υποστηρίζει την ανάπτυξη της αειφόρου διαχείρισης των υδάτων στις χώρες εξαγωγείς, π.χ. αυξάνοντας την αποδοτικότητα της χρήσης του νερού και βελτιώνοντας την επιλογή των γεωργικών και άλλων προϊόντων, στο πλαίσιο της αναπτυξιακής πολιτικής της ΕΕ.

Πίνακας 6

Προτεινόμενη στο προσχέδιο δράση	Ποιος θα την αναλάβει;	Μέχρι πότε;
Στήριξη της πρόσβασης σε ασφαλές πόσιμο νερό και βασικές υπηρεσίες αποχέτευσης.	Επιτροπή, κράτη μέλη και εμπλεκόμενοι	Σε εξέλιξη και από το 2014
Στήριξη της ενοποιημένης αειφόρου διαχείρισης των υδατικών πόρων.	Επιτροπή, κράτη μέλη και εμπλεκόμενοι	Σε εξέλιξη και από το 2014

3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΕ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΥΔΑΤΩΝ

Στο προσχέδιο περιέχονται μέτρα ζωτικής σημασίας τα οποία πρέπει να λάβουν οι διαχειριστές υδατικών πόρων και οι διαμορφωτές πολιτικής για να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις με τις οποίες βρίσκεται αντιμέτωπο το υδάτινο περιβάλλον.

Είναι δυνατόν αλλά και απαραίτητο να βελτιώσουν τα κράτη μέλη την εφαρμογή της ΟΠΥ και να περιορίσουν την υδρομορφολογική πίεση στις λεκάνες απορροής των ποταμών μας, αποκαθιστώντας τη ροή των ποταμών με τη χρήση, για παράδειγμα, πράσινων υποδομών. Αυτό μπορεί επίσης να μειώσει την τρωτότητα της ΕΕ σε πλημμύρες και φαινόμενα ξηρασίας. Στο πλαίσιο της ΚΓΠ, του Ταμείου Συνοχής και των διαρθρωτικών ταμείων, υπάρχει περιθώριο χρηματοδότησης της αφομοίωσης πράσινων υποδομών, ιδίως εάν

υποστηριχτούν οι τρέχουσες προτάσεις της Επιτροπής σχετικά με το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο. Για την υποστήριξη του εν λόγω στόχου μπορεί επίσης να εκπονηθούν και έγγραφα καθοδήγησης στο πλαίσιο της ΚΣΕ.

Η υπερκατανομή νερού πρέπει να διορθωθεί και πρέπει να σεβόμαστε τις ανάγκες της φύσης: δηλαδή οικολογική ροή. Η Επιτροπή θα εργαστεί στο πλαίσιο της διαδικασίας της ΚΣΕ για την ανάπτυξη μιας κοινής προσέγγισης της εν λόγω έννοιας και τρόπων υπολογισμού της. Κατά τη διάρκεια των εργασιών εκπόνησης του προσχεδίου, η Επιτροπή κατάρτισε επίσης, από κοινού με τον ΕΟΠ, λογαριασμούς υδάτων που θα επιτρέψουν στους διαχειριστές υδατικών πόρων να αποκτήσουν αληθοφανέστερη εικόνα των διαθέσιμων υδάτων σε επίπεδο λεκάνης απορροής ποταμού και επιμέρους συλλεκτήρων. Τα εργαλεία αυτά, όταν εξειδικευτούν στο πλαίσιο της διαδικασίας της ΚΣΕ, θα εξασφαλίσουν μεγάλη βελτίωση της κατανομής νερού.

Οι διάχυτες και οι σημειακές πηγές ρύπανσης συνεχίζουν να απειλούν την κατάσταση των υδάτων της ΕΕ παρά την επιτευχθείσα πρόοδος βάσει της νομοθεσίας για τη νιτρορύπανση, την επεξεργασία των λυμάτων, τις βιομηχανικές εκπομπές, τις ουσίες προτεραιότητας και τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα. Απαιτείται πληρέστερη εφαρμογή της εν λόγω νομοθεσίας και η Επιτροπή θα συνεχίσει τις ενέργειές της όσον αφορά την επιβολή της εφαρμογής. Διατίθεται ενωσιακή χρηματοοικονομική στήριξη αλλά αυτή μπορεί απλώς να συμπληρώσει και όχι να αντικαταστήσει τα μακροπρόθεσμα σχέδια επενδύσεων των κρατών μελών και του ιδιωτικού τομέα στους εν λόγω τομείς.

Η αποδοτική χρήση του νερού μπορεί να συμβάλλει στη μείωση της λειψυδρίας και στον περιορισμό των προβλημάτων καταπόνησης των υδάτινων μαζών. Η τιμολόγηση του νερού βάσει ογκομετρικών μετρήσεων αποτελεί ισχυρό εργαλείο για την ενίσχυση της αποδοτικής χρήσης του αλλά, παρά τις νομικές απαιτήσεις βάσει της ΟΠΥ, δεν χρησιμοποιείται πλήρως. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να επιβάλλει την εφαρμογή των απαιτήσεων, εργαζόμενη ταυτόχρονα στο πλαίσιο της ΚΣΕ προκειμένου να βελτιώσει τη μεθοδολογία για επαρκή ανάκτηση του κόστους που να περιλαμβάνει και το περιβαλλοντικό κόστος. Επιπλέον, η Επιτροπή προτείνει να αναπτυχθεί στο πλαίσιο της ΚΣΕ κοινή μεθοδολογία για τους στόχους αποδοτικής χρήσης του νερού, η οποία πρέπει, κατά περίπτωση, να ενσωματωθεί στα σχέδια διαχείρισης λεκανών απορροής ποταμών. Οι βελτιώσεις της αποδοτικής χρήσης του νερού είναι ιδιαίτερα επείγουσες σε συγκεκριμένους κλάδους. Στην γεωργία, η πρόταση της Επιτροπής σχετικά με τον πυλώνα II της ΚΓΠ (αγροτική ανάπτυξη) προβλέπει στήριξη της βελτίωσης της αποδοτικότητας της άρδευσης, εάν περιοριστεί η χρήση του νερού. Για τα κτήρια, η Επιτροπή προτείνει την προσθήκη των συσκευών που συνδέονται με τη χρήση νερού στο πρόγραμμα εργασιών της οδηγίας περί οικολογικού σχεδιασμού και στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω προγράμματος, γεγονός που αποτελεί οικονομικά συμφέρουσα λύση που μπορεί να αποφέρει σημαντικά παράπλευρα οφέλη όσον αφορά την εξοικονόμηση ενέργειας.

Η Επιτροπή θα εξετάσει το ενδεχόμενο εκπόνησης κανονιστικής πράξης για τον καθορισμό πανενωσιακών προτύπων επαναχρησιμοποίησης του νερού, εξαλείφοντας τα εμπόδια για την ευρεία χρήση της εν λόγω εναλλακτικής πηγής υδροδότησης. Αυτό θα μπορούσε να συμβάλλει στην άμβλυνση της λειψυδρίας και στον περιορισμό της τρωτότητας.

Η εφαρμογή των μέτρων που προβλέπονται στο προσχέδιο θα υποστηριχτεί από σειρά οριζόντιων μέσων. Οι Συμπράξεις Καινοτομίας για το νερό και για τη γεωργική παραγωγικότητα και βιωσιμότητα θα υποστηρίζουν τις δοκιμές και τη διάδοση καινοτόμων λύσεων, συμβάλλοντας στον συνδυασμό της προσφοράς καινοτομίας με τη ζήτηση. Το υδρο-

οικονομικό μοντέλο που αναπτύχθηκε στο ΚΚΕρ θα βοηθήσει τους διαχειριστές υδατικών πόρων να εκτιμούν την αποτελεσματικότητα από πλευράς κόστους των μέτρων που περιλαμβάνονται στα οικεία σχέδια διαχείρισης λεκανών απορροής ποταμών. Η ανάπτυξη του WISE και η ενίσχυση της διαλειτουργικότητάς του θα διευκολύνουν την πρόσβαση των αρμοδίων για την λήψη αποφάσεων στις ουσιαστικές πληροφορίες. Θα διατεθεί ένα σύστημα αξιολόγησης από ομότιμους κριτές για να διευκολύνει την αμοιβαία άντληση διδαγμάτων στον τομέα της εκπόνησης σχεδίων διαχείρισης λεκανών απορροής ποταμών. Εάν εγκριθεί η εκκρεμούσα πρόταση της Επιτροπής σχετικά με την ΚΓΠ, η προσθήκη ειδικών απαιτήσεων βάσει της ΟΠΥ στον μηχανισμό πολλαπλής συμμόρφωσης θα παράσχει ισχυρά κίνητρα για την τήρηση των εν λόγω απαιτήσεων. Τέλος, η Επιτροπή θα μπορούσε να εντάξει ειδικές κατά χώρα συστάσεις προς τα κράτη μέλη στη διαδικασία του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, για να εντοπίζει επωφελή για όλους οικονομικά μέτρα και μέτρα για το υδάτινο περιβάλλον.

Μετά την ολοκλήρωση των εν εξελίξει διαπραγματεύσεων για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο, η Επιτροπή θα καταγράψει το αποτέλεσμα και, εάν αποδειχτεί αναγκαίο για την επίτευξη των στόχων της πολιτικής στον τομέα των υδάτων, θα υποβάλει επιπλέον νομοθετικές προτάσεις, κατά περίπτωση, παραδείγματος χάριν σχετικά με την καταμέτρηση, τα μέτρα φυσικής συγκράτησης των υδάτων και τους στόχους όσον αφορά την αποδοτική χρήση του νερού.

Η εφαρμογή και η παρακολούθηση των προτάσεων του προσχεδίου θα εξαρτηθεί, κατά περίπτωση, από την ΚΣΕ της ΟΠΥ, στο πλαίσιο της οποίας θα τις υποβάλλει και θα τις παρακολουθήσει στη συνέχεια η Επιτροπή. Η Επιτροπή θα καταρτίσει και θα επικαιροποιεί τακτικά πίνακα αποτελεσμάτων για να ελέγχει την πρόοδο της υλοποίησης. Η ΟΠΥ πρέπει να επανεξεταστεί και ενδεχομένως να αναθεωρηθεί μέχρι το 2019. Κατά την προετοιμασία της εν λόγω επανεξέτασης, η Επιτροπή θα προχωρήσει σε απολογισμό της κατάστασης υλοποίησης όλων των πτυχών του προσχεδίου και, εάν απαιτηθεί, θα προτείνει τροποποιήσεις της οδηγίας για να διευκολύνει την επίτευξη των στόχων της. Με τις εν λόγω τροποποιήσεις είναι δυνατόν να μετατραπούν σε νομικά δεσμευτικές απαιτήσεις ορισμένες από τις μη δεσμευτικές προτάσεις του προσχεδίου, εάν η εθελοντική προσέγγιση αποδειχτεί ανεπαρκής.

Το προσχέδιο θέτει σαφώς το στόχο και χαράζει την αναπτυξιακή πορεία της ενωσιακής πολιτικής για τα ύδατα. Η επίτευξη των στόχων αυτών είναι θέμα πολιτικής βούλησης και δέσμευσης των εμπλεκόμενων στο μέλλον.

Ο παρακάτω πίνακας 7 περιλαμβάνει ανασκόπηση των προτάσεων για μέτρα του προσχεδίου τα οποία περιγράφονται στο παρόν έγγραφο, καθώς και χρονοδιαγράμματα για την εφαρμογή τους

	Πως επιτυγχάνουμε τους στόχους;			
Ειδικοί στόχοι του προσχεδίου	Εθελοντικά	Νομοθετικά	Υπό όρους	Προτεραιότητα χρηματοδότησης
Τιμολόγηση του νερού με κίνητρα αποδοτικότητας	Έγγραφο καθοδήγησης στο πλαίσιο της ΚΣΕ για τα καθεστώτα εμπορίας μέχρι το 2014	Επιβολή της εφαρμογής ου άρθρου 9 της ΟΠΥ (σε εξέλιξη)	Προϋποθέσεις στο πλαίσιο των κονδυλίων για την αγροτική ανάπτυξη και την πολιτική συνοχής από το 2014	
Αφομοίωση της καταμέτρησης		Επιβολή της εφαρμογής ου άρθρου 9 της ΟΠΥ (σε εξέλιξη)		
Μείωση της χρήσης νερού στη γεωργία			Προϋποθέσεις για ορισμένα αρδευτικά έργα στο πλαίσιο της αγροτικής ανάπτυξης από το 2014	
Περιορισμός της παράνομης άντλησης/κατακράτησης	Εφαρμογή του GMES από το 2013	Πιθανή πρωτοβουλία της ΕΕ στον τομέα των επιθεωρήσεων το 2013	Πολλαπλή συμμόρφωση στο πλαίσιο της ΚΓΠ όταν θα πληρούνται οι προϋποθέσεις που περιλαμβάνονται στην πρόταση της Επιτροπής (δηλ. το νωρίτερο το 2014)	
Ευαισθητοποίηση σχετικά με την κατανάλωση νερού (π.χ. ενσωμάτωση σε διακινούμενα στην παγκόσμια αγορά προϊόντα)	Υποστήριξη εθελοντικών συστημάτων επισήμανσης και πιστοποίησης			
Μεγιστοποίηση της χρήσης μέτρων φυσικής συγκράτησης των υδάτων (πράσινες υποδομές)	Έγγραφο καθοδήγησης της ΚΣΕ μέχρι το 2014		Οικολογικότερος πυλώνας Ι της ΚΓΠ (πεδία οικολογικής εστίασης) από το 2014	Λιαρθρωτικά ταμεία και Ταμείο Συνοχής και δάνεια ΕΤΕπ (2014-2021)
Αποδοτικές συσκευές νερού στα κτήρια	Κριτήρια για το οικολογικό σήμα της ΕΕ και για τις πράσινες δημόσιες συμβάσεις 2013	Πρόγραμμα εργασίας της οδηγίας περί οικολογικού σχεδιασμού το 2012		

	Πως επιτυγχάνουμε τους στόχους;			
Ειδικοί στόχοι του προσχεδίου	Εθελοντικά	Νομοθετικά	Υπό όρους	Προτεραιότητα χρηματοδότησης
Περιορισμός των διαρροών	Βέλτιστες πρακτικές / εργαλεία για τα βιώσιμα επίπεδα οικονομικών διαρροών το 2013			Διαρθρωτικά ταμεία και Ταμείο Συνοχής και δάνεια ΕΤΕπ (2014-2021)
Μεγιστοποίηση της επαναχρησιμοποίησης νερού		Πιθανός κανονισμός το 2015		Διαρθρωτικά ταμεία και Ταμείο Συνοχής και δάνεια ΕΤΕπ (2014-2021)
Βελτίωση των συστημάτων διαχείρισης	Αξιολόγηση από ομότιμους κριτές των σχεδίων διαχείρισης λεκανών απορροής ποταμών (2013-2016)			
Εφαρμογή των λογαριασμών υδάτων Εφαρμογή της οικολογικής ροής Εφαρμογή του καθορισμού στόχων	Έγγραφο καθοδήγησης της ΚΣΕ για λογαριασμούς υδάτων/οικολογικές ροές μέχρι το 2014 Έγγραφο καθοδήγησης της ΚΣΕ για καθορισμό στόχων μέχρι το 2014			
Περιορισμός του κινδύνου πλημμύρας	Μέσω πράσινων υποδομών (βλέπε ανωτέρω) Ευρωπαϊκό Σύστημα Επίγνωσης Πλημμυρών	Σχέδια διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας μέχρι το 2015		
Περιορισμός του κινδύνου ξηρασίας	Μέσω πράσινων υποδομών (βλέπε ανωτέρω) Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο για την Ξηρασία το 2013-2014	Επιβολή της εφαρμογής των απαιτήσεων της ΟΠΥ (σε εξέλιξη)		

	Πως επιτυγχάνουμε τους στόχους;			
Ειδικοί στόχοι του προσχεδίου	Εθελοντικά	Νομοθετικά	Υπό όρους	Προτεραιότητα χρηματοδότησης
Καλύτερος υπολογισμός κόστους και οφέλους	Έγγραφο καθοδήγησης της ΚΣΕ μέχρι το 2014			
Καλύτερη βάση γνώσεων	Αναβάθμιση του WISE μέχρι το 2015 Υδρο-οικονομικό μοντέλο του ΚΚΕρ μέχρι το 2013 Δραστηριότητα της ΚΣΕ για την διασύνδεση επιστήμης – πολιτικής (σε εξέλιξη)	Απαιτήσεις για εκθέσεις/στατιστικές μέχρι το 2014		
Στήριξη των αναπτυσσόμενων χωρών				Στήριξη της πρόσβασης σε ασφαλές πόσιμο νερό και βασικές υπηρεσίες αποχέτευσης Στήριξη της ενοποιημένης αειφόρου διαχείρισης των υδατικών πόρων (σε εξέλιξη και από το 2014-2021)

	Πως επιτυγχάνουμε τους στόχους;			
Ειδικοί στόχοι του προσχεδίου	Εθελοντικά	Νομοθετικά	Υπό όρους	Προτεραιότητα χρηματοδότησης
Αντιμετώπιση της ρύπανσης	Έκθεση για τα φάρμακα και το περιβάλλον (2013)	Στοχοθετημένη επιβολή της εφαρμογής των οδηγιών ΟΠΥ, για τα ποιοτικά πρότυπα περιβάλλοντος / τα φυτοφάρμακα, για τη νιτρορύπανση, για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων, για τις βιομηχανικές εκπομπές, επικεντρωμένη στα εξής: 1. Παρακολούθηση των απαιτήσεων βάσει των οδηγιών ΟΠΥ και για τα ποιοτικά πρότυπα περιβάλλοντος / τα φυτοφάρμακα 2. Επέκταση των ευαίσθητων στη νιτρορύπανση ζωνών και ενίσχυση των προγραμμάτων δράσης (σε εξέλιξη) 3. Βελτίωση των ποσοστών συμμόρφωσης της επεξεργασίας λυμάτων μέσω μακροπρόθεσμου προγραμματισμού των επενδύσεων (συμπεριλαμβανομένων κονδυλίων της ΕΕ και δανείων της ΕΤΕπ) μέχρι το 2018 και σχεδίων εφαρμογής που θα εκπονηθούν μέχρι το 2014. 4. Μέριμνα ώστε οι άδειες για βιομηχανικές εκπομπές να προβλέπουν οριακές τιμές εκπομπών που συνάδουν με τις βέλτιστες διαθέσιμες πρακτικές και συνεκτιμούν τους συναφείς με τα ύδατα στόχους από το 2016. Έγκριση των προτεινόμενων τροποποιήσεων της οδηγίας για τα ποιοτικά πρότυπα περιβάλλοντος / τα φυτοφάρμακα	Προσθήκη της οδηγίας για την αειφόρο χρήση των φυτοφαρμάκων στην πολλαπλή συμμόρφωση στο πλαίσιο της ΚΓΠ όταν θα πληρούνται οι προϋποθέσεις που περιλαμβάνονται στην πρόταση της Επιτροπής (δηλ. το νωρίτερο το 2014)	

	Πως επιτυγχάνουμε τους στόχους;			
Ειδικοί στόχοι του προσχεδίου	Εθελοντικά	Νομοθετικά	Υπό όρους	Προτεραιότητα χρηματοδότησης
Οριζόντια μέτρα	Συμπράξεις Καινοτομίας για το νερό και για τη γεωργική παραγωγικότητα και βιωσιμότητα από το 2013	Γενική επιβολή της εφαρμογής των οδηγιών: ΟΠΥ, για τα ποιοτικά πρότυπα περιβάλλοντος / τα φυτοφάρμακα, για τη νιτρορύπανση, για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων, για τις βιομηχανικές εκπομπές,	Ενδεχόμενες συστάσεις στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου το 2013	Γενική προτεραιότητα των στόχων στον τομέα των υδάτων στο πλαίσιο της ΚΓΠ, των διαρθρωτικών ταμείων, του Ταμείου Συνοχής και των δανείων της ΕΤΕπ (2014-2021)